NATIONAL LIBRARY
SEP 4 1968
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

192/A/20/42

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121; 485-7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY, AUGUST 28, 1968

LATVIJA AMERIKĀ

69. N-RS. TRESDIENA, 1968. GADA 28. AUGUSTS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST O[illegible]NT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Ilūziju ēras gals

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Lai kāds būtu Čechoslovakijas notikumu gala rezultāts, tie neapšaubāmi pašos pamatos iespaidos pasaules politisko notikumu attīstību turpmākajos gados. Šķiet, ka Čechoslovakijas okupācija beidzot pasaulei atdarījusi acis, liekot saprast, ka uzticēšanās Maskavai ir vislielākā vieglprātība un ka visiem Kremļa dotajiem solījumiem un parakstītajiem līgumiem ir tikai papīra vērtība. Jo svarīgāk tas, ka tieši Čechoslovakijas gadījumā spilgti pierādīts, ka katrā konferencē Maskavas delegāti aiz muguras slēpj sitienam sagatavotu dūri, kuru, pienākot izdevībai, bez kavēšanās brutālā veidā arī „laiž darbā". Rietumu sapņus, ka miermīlīga koeksistence ar Pad. savienību ir iespējama, kā uz burvja mājienu un izgaisinājuši sarkanarmijas tanki Prāgas ielās. Koeksistence Maskavas izpratnē ir tās prasību un diktāta pieņemšana, — to tagad saprot arī tie, kuŗus Kremļa melīgā propaganda un divkosība pēckaŗa periodā bija padarījusi neredzīgus.

Kaunīgi sāk apklust arī tās balsis, kuŗas visu mūsdienu nelaimju sākumu un galu meklēja vienīgi Vašingtonā. Zīmīgi, ka daudzas no šīm balsīm, kuŗas vēl nesen vaimanāja par ASV „agresiju" Vietnamā, tagad tikai platoniski nosoda Maskavu, ar plakātiem ielu demonstrācijās neprotestējot pret Kremļa kailo agresiju. Ir labi, ka šo profesionālo protestētāju vietā visā pasaulē tagad spontāni pret Kremļa rīcību protestē cilvēki, kuŗiem t.s. lielā politika līdz šim likās tāla un vienaldzīga lieta. Kremlis beidzot visā kailumā atklājis savu īsto seju. Tagad arī ASV militārās sagatavotības nepieciešamības noliedzēji sāk saprast, ka komūnisms ne par matu nav mainījies vai liberālizējies. Vienīgais, ko Maskavas politbirojs respektē, ir spēks.

Jau atskanējušas balsis, ka sakarā ar notikumiem Čechoslovakijā agri vai vēlu trešais pasaules kaŗš — Rietumu izšķirēja konfrontācija ar Pad. savienību — kļuvis nenovēršams. Daži notikumu komentētāji jau min 1972. gadu par šā gadsimta izšķirošā pagrieziena gadu, jo Pad. savienība līdz tam būšot aizsteigusies priekšā ASV militārajam pārākumam. Tādēļ valda pārliecība, ka tikmēr, kamēr ASV vēl ir militāri pārākas, Maskava atturēsies no jauna „Čechoslovakijas gājiena" valstīs šaipus dzelzs aizkaram. Bet, ja kādu dienu Kremlis savu tanku ēnā iedomātos radīt politiskas pārmaiņas Rietumvācijā, Somijā vai Francijā, Vašingtona būs spiesta tāpat kā Vietnamā pateikt: „Mērs nu ir pilns!"

Notikumus Čechoslovakijā sataukuma iespaldā komentātoru vairākums novērtē kā Maskavas iejaukšanos citas suverēnas valsts iekšējās lietās. Nav tomēr jāaizmirst, ka patiesībā Pad. savienība šoreiz apspiež savu sabiedroto, komūnistiskas iekārtas vasaļvalsti, kuŗa iedrošinājusies runāt pretim Kremļa diktātam. Nav arī jāaizmirst: lai cik stipri Dubčeks ieguvis liberāla reformista seju, viņš tomēr ir un paliek komūnists, kuŗam nav ne prātā īstas demokratijas atjaunošana Čechoslovakijā. Ar savām reformām Dubčeks tikai centās atjaunot Novotnija valdīšanas laikā līdz nullei nokritušo komūnistu partijas **popularitāti tautā. Reformas** viņam bija nepieciešamas arī ienot

EIROPA ATMIŅU VIJĀ

RAIBAS ŠMITAS—KALĒJAS PIRMĀ LIELĀ CEĻOJUMA IESPAIDI

Ar nepacietību biju gaidījusi šo vasaru, pareizāk sakot — dienu, kad varēšu doties ceļā uz Eiropu, lai piedalītos pirmajā pasaules latviešu jaunatnes kongresā Rietumberlīnē un pēc tam apmeklētu Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkus Hanoverā, kā arī apskatību pašu Eiropu. Beidzot šī nepacietīgi gaidītā diena pienāca.

Bija 23. jūlijs. Kanada ar manu dzīvesvietu Hamiltonā pat no lielā augstuma vairs nebija sasniedzama. Atradāmies kaut kur virs Atlantijas okeāna. Lidmašīnā visi bija apdusuši, daži jau sapņu valstībā. Es, arvien vēl satraukta, nespēju iemigt. Domāju par nākošajām trim nedēļām. Vai viss izdosies, kā iecerēts? Likās gandrīz vai neticami, ka būšu tālajā Eiropā un tiksos ar cilvēkiem tramdas latviešiem.

Pārāk drīz nosaldrojās, ka viss tomēr nebūs tā, kā iecerēts: jau īsi pēc ierašanās Rietumberlīnē uzzinājām, ka mūsu kongress nav vēlams šai pilsētā. Nākošās trīs dienas mān mūžam palikšs spilgtā atmiņā. Tās man palīdzēja pilnībā izprast atšķirību starp brīvību un nebrīvību, starp laimi un nelaimi.

Stāvot pie Berlīnes mūra, šī cilvēces kauna mūra, jutos pavisam savādi. Tās nebija bailes, drīzāk skumjas, varbūt pat sašutums, redzot pašas acīm un apzinoties, ka tikai nedaudzus soļus tālāk aiz vareną mūra sākas nebrīvība, ka tur valda jaunā vara, kuŗa apspiež mūsu tautu tēvzemē. Staigājot pa Berlīnes ielām, pirmo reizi redzēju sabumbotas ēkas, kuŗas palīdušas neatjaunotas. Berlīnes iedzīvotāji, man šķita, dzīvo tikai no dienas uz dienu, nezinādami, kas var notikt rīt. Dzīvojot bailēs, katrs mācās saprast, ka labāk ir klusēt. Bet pamazām radās iespaids, ka tādi klusētāji berlīnieši nemaz nav.

Latviešu jaunatnes kongresa aizliegšana parādīja, ka Rietumberlīnes iedzīvotāji ir ar mums, apliecina mums savas simpatijas. Dzirdējām, ka šī esot pirmā reize, kopš Berlīnes likteni noteic militārā pārvalde, kad ar pavēli aizliegta iepriekš atļauta sanāksme. Pateicoties mūsu jauniešu neatlaidībai, militārā pārvalde un pilsētas iedzīvotāji atskārta, ka latvieši nav gļēva tauta, bet gatava visiem spēkiem cīnīties par taisnību. Mūsu jaunatne apzinājās savu pienākumu šai brīdī. Kādā kopīgā sanāksmē aizliegtā kongresa dalībnieki — dažs, varbūt, pat ar pārsteigumu — pilnībā izprata aizliedzēju negribēto pakalpojumu, jo latviešu vārds bija visu mutēs. Tas bija varens Latvijas likteņa atgādinājums visai pasaulei! Berlīnes laikraksts plaši komentēja par kongresa aizliegšanu parādījās katru dienu, pārsvarā cēlas uz citu valstu avīzēm; ziņas par latviešu jaunieši stāju sasniedza Vašingtonu, Londonu un Parīzi, rietumsabiedroto galvaspilsētas. Mūsu jaunieši arvien vairāk atsārma, ka kongress gan aizliegts Rietumberlīnē, kur tas bija iecerēts, bet savai tautai tomēr pakalpojuši dauža. Divdesmit četrus gadus mūsu trimdinieki dažādādi centušies popularizēt Latvijas jautājumu un pievērst sev pasaules uzmanību, bet bez sevišķiem panākumiem. Bet nu, tieši Latvijas dibināšanas 50. gadskārtā, kad latviešu jaunatne vēlējās kopā pulcēties, lai pārrunātu savas problēmas un nākotnes ieceres, nemaz neiekopjot ar savu kongresu kaut kādā veidā iespaidot citas tautas, šo vēlēšanos negaidīti atzina par tik bīstamu, ka to nolieda. Un ar to kongress bija izpeinījies necerētu un varenu ievērību, kaut nemaz nenotika.

Kopīgajā sanāksmē vēroju lielo sajūsmu un sparu jauniešos, gribu kaut ko darīt, lai pēc iespējas vairāk izmantotu pēkšņi radušos iespēju popularizēt nenokārtoto Latvijas jautājumu, darīt iespējamo, lai kongresa aizlieguma pavēles uzvarētās problēmas kādu laiku paturētu pasaules acīs. Ierosinājumu bija daudz, bet pārrunu noteigumā visi tomēr vienojās, ka nekas cits, kā kongresa norisi pārcelt uz Hanoveru un pārdēvēt par latviešu jaunatnes semināru.

Nekad neaizmirsīšu arī mūsu ierašanos no Rietumberlīnes Hanoverā! Lidlaukā mūs sagaidīja gan jaunieši, gan daudzi citi tautieši, daži pat tautas tērpos. Visi dziedāja kongresa dziesmu „Daugavs abas malas", kamēr mēs, tikko no Berlīnes atlidojušie, iegājām lielajā uzgaidāmajā telpā. Še katrai meitenei pasniedza rozi kā sveicienu no tiem, kas nebija tikuši līdz Berlīnei. Šī sagaidīšana pārliecināja, ka mūsu trimdas saime vēl ir vienota, gatava turpināt cīņu un palīkt pasaules acīs, vēlas gūt parākumus, lai tie kādu dienu pavērtu ceļu uz brīvu Latviju.

Lielo vienprātību un sirsnību izjutu visu semināra laiku. Sapratuši no dažādām pasaules malām, mūsu jaunieši bija it kā spiesti runāt latviešu valodā, lai sapratos. Tas viss, pēc manām domām, nāca katram par svētību. Brīvajos brīžos, dienu un naktī, skanēja latviešu tautas dziesmas, gājām latviskās rotaļās. Man šķiet, ka katrs, kas piedalījās šajās izpriecās, pašam to neapzinoties, jūtami paplašināja sava latviskuma pamatus, reizē iemācoties arī jaunas latviešu dziesmas un rotaļas.

Jauniešu gribu turēties pie latviešu tautas un kopt latviešu tradīcijas un kultūru izpaudās katrā paneļdiskusijā, visās pārrunās. Par zināmu kaunu Kanadas jauniešiem, pie kuŗiem piederu arī pati, man nācās atzīt, ka visumā Eiropas latviešu jaunieši runā labāku latviešu valodu nekā mēs un ASV draugi. Iespējams, tas tādēļ, ka viņu skaitā ir mazāk, tādēļ vairāk uzrās kopā savā latviešu sabiedrībā. Par Eiropas jauniešu labajām latviešu valodas zināšanām varēju pārliecināties semināra literārajā vakarā, kuŗā piedalījās nākotnes dzejnieki un rakstnieki no Vācijas un Zviedrijas.

Atvadoties no semināra gūtajiem draugiem, jutu jaunu sparu un prieku arī pati, jo nu skaidri zināju, ka latviešu jaunatne nevēlas asimilēties ar citu tautiešiem. Mūsu jaunatne vēlas saglabāt savu latvietību, ja vajadzīgs, arī cīnīties par to. Semināra nobeigumā mēs visi jurāmies pateicīgi likteņim par ievērību, kuŗu izpelnījāmies Berlīnē, un par pakalpojumu, kas tur izdarīts latviešu tautai.

Iepazinusies, kā domā un darbojas latviešu jaunieši Eiropā, ar sajūsmu apmeklēju dažādos dziesmu svētku sarīkojumus Hanoverā, lai pavērotu arī Eiropas latviešu vecāko paaudzi. Kaut skaita ziņā latviešu Eiropā maz, tā sevišķi salīdzinājumā ar ASV, viņu dziesmu svētki bija slavējami. No visiem sarīkojumiem, kuŗus apmeklēju, manī visilielāko iespaidu radīja apvienotā kuŗu koncerts. Kaut dziedātāju skaita ziņā tas bija mazāks par ASV un Kanadas latviešu apvienotajiem koriem, snieguma kvalitātes ziņā viņi mūs pārspēja. Neesmu kritike, tādēļ nepakļaušos tuvāk pie šī koncerta, vienīgi uzsvēršu, ka, sēžot starp simtiem svešu latviešu, tomēr jutos kā mājās: mūsu domas un cerības taču bija vienas! Tās izteica pēdējās dziesmas vārdi: „Tev mūžam dzīvot, Latvija, tu tēvzeme mums Dieva dota! Lai latvju tauta vienota aug spēkā, slavā, daiļumā."

Aplausi nerima. Virs koristu galvām pacēlās mutautiņi kā balts mākonis. Aizkustināti dziedātāji atvadījās no publikas. Pamazām baltais mutautiņu mākonis izklīda, bet apziņā palika, ka baltā krāsa ir patiesības un taisnības simbols. Tā vairs nebija tikai kora pateicība vien, bet visi latvieši sasveicinājās.

To vērojot, pēkšņi saskatīju virsus notikumus kā simbolus. Baltais mutautiņu mākonis sākumā virs koristu, vēlāk arī virs klausītāju galvām simbolizēja tautas vienību. Koris, kas stāvēja uz skatuves ar publikai pievērstām sejām, simbolizēja latviešu tautas daļu tēvzemē, kuŗa savas domas un cerības var izteikt tikai dziesmu vārdiem. Un klausītāji simbolizēja latviešu tautas daļu svešumā, kuŗa vienmēr raugās uz Latviju un tur palikušajiem brāļiem un māsām. Dziesmu svētki, kuŗi notiek gan Latvijā, gan arī trimdā, vieno šīs abas tautas daļas. Koncertā atkārtotās nobeiguma dziesmas vārdi „Tev mūžam dzīvot Latvija" bija simboliska tēvzemē esošās tautas daļas aicinājums trimdiniekiem vienoties. Redzot, ka trimdas latvieši uz viņiem raugās un par viņiem domā, tautieši dzimtenē atkārtoja dziesmu, it kā apliecinot, ka tauta ir un paliks vienota.

Kad dziesmu svētki beidzās, bija skumji atvadīties no daudziem jaunajiem draugiem un sirsnīgajiem Eiropas latviešiem, kuŗi jebkuŗā lietā izrādīja tik palīdzīgi, ka patiešām visu laiku jutos kā mājās. Nebija izjūtas, ka atrastos svešā zemē, starp svešiem cilvēkiem, tālu no mājām. Latvieši Eiropā man šķita vienkārši un pietiķigi cilvēki, kas tomēr skaidri apzinās, ka ir trimdinieki, nevis emigranti, pretēji mūsu tautiešiem Kanadā un ASV, kuŗi jau sev atraduši jaunas „mājas" un kuŗu dzīves mērķis saistīts gandrīz vienīgi ar materiālem labumiem. Eiropas latviešiem arī nerajadzēja sudrabā kalna dziesmu svētku ziņotāja, viņiem pietika ar baltām lentītēm.

Atvadoties no Hanoveras un Eiropas latviešiem, man domās atplaiksnījās Lemzda Breikša vārdi, kuŗi, manuprāt, sevišķi labi attiecināmi arī uz notikumiem Rietumberlīnē, jauniešu semināru Hanoverā un Eiropas latviešu dziesmu svētkiem: „Mēs varam šet caur visām mokām,/ Mēs varam ciest vēl briesmīgāk,/ Jo paceļs Dievs uz savām rokām/ Mūs tad, kad mūsu diena nāks."

(Nobeigums sekos)

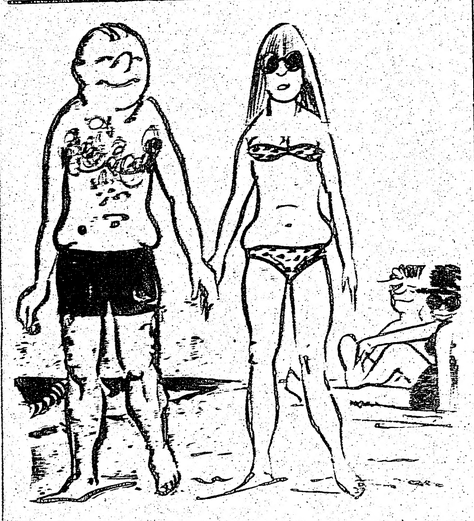

VASARAS TVEICĒ (4)

— Adolf, ja noskatās no sāniem, tad mūsu Jurītim un Annelei krūtis vairāk attīstījušās uz gūžā m...

Ed. Keiša karikatūra

LATVIJA

69. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 28. AUGUSTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Iekšlietu redaktore — Rūdolfa Norīte 1705 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—2076;

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Frau Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiešības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neiziletotos manuskriptus neatgādā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs viedoklis un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KAS NOTICIS?

Jau „Latvija Amerikā" 27. marta numurā bija lasāms raksts „Top ACEN Kanadas delegācija", kuŗā informēts, ka 17. martā Toronto ieradies ACEN pr-dis G. M. Dimitrovs un apspriedies ar etnisko grupu vaditājiem par ACEN Kanadas delegācijas dibināšanu. Rakstā tālāk teikts, ka sanāksmes dalībnieki organizēšanas darbu veikšanu un pirmās centrālās un Austrumeiropas tautu pārstāvju sapulces sasaukšanu vienprātīgi uzticējuši LNAK valdes pr-dim J. Niedram un paredzams, ka ACEN Kanadas delegācijas dibināšanas priekšdarbi būs paveikti apmēram mēneša laikā, tātad — līdz aprīļa beigām.

Nu jau aizritējuši 4 mēneši, tādēļ gribas zināt, kas šai lietā noticis. Laikraksts pelnījis pārmetumu: ja ziņojumā kādu jautājumu aizkustina, tad taču arī jāziņo par tā attīstību! Ja starplaikā ACEN Kanadas delegācija jau izveidota, tad jājautā, vai „Latvija Amerikā" nokavējusi, vai arī „piemirsusi" šo ziņu saviem lasītājiem sniegt?

K. P., Toronto

Redakcijas paskaidrojums: ACEN Kanadas delegācija vēl nav radīta, bet par to, cik tālu pavirzījušies priekšdarbi, mums trūkst jebkādas informācijas. Sekojošajās LNAK valdes sēdēs šis jautājums vairs nav skarts.

★

AR KĀDĀM TIESĪBĀM?

Šī laikraksta 17. jūlija izdevumā publicēts Girta Vaipoda raksts „Jūdaso un Kangara pēdās", kuŗa saturs esot pārraidīts uz Latviju. Raksta autors uzņēmies reizē izmeklētāja un tiesneša lomu t.s. prāvesta Sandera lietā. Jājautā — ar kādām tiesībām? Kā žurnālistiskas sacerējums raksts ir tajā ziņā, ko galvenokārt reprezentē „Dzimtenes Balss" un līdzīgi kempēšanās izdevumi. Tukšu frāzu un „pārliecinošu" klišeju savirknējums, varbūt, iecina par autora literāro gaumi, bet šajā vārdu mutuļī grūti saskatīt objektīvitātes kripatas.

Viens no elementārākajiem brīvās preses papēmieniem būtu noskaidrot „apsūdzētā" viedokli atklātā intervijā, nevis balsīties uz okupanhu un profesionālo zinību viltotāju „pierādījumiem". Jāaprīno un jānožēlo tā nāvīgā tāte, ko trimdas prese (ieskaitot šo laikrakstu) izrādījusi šinī gadījumā. Histeriskās piezīmes un izbrēcieni rada aizdomas, ka prāvesta Sandera neapdomīgie un izprovocētie izteicieni ir kēruši vārīgā vietā. Vienu bungu rībināšana pret otrām ir mūzika, kas patīkama tikai okupantu ausīm. Vai šī kladzināšana nebūtu jāizbeidz?

V. Līnis, Otavā

☆

KONCENTRĒSIMIES UZ GALVENO!

Latvijas dibināšanas jubilejas gadā mums ir vēlēšanās paveikt kaut ko lielu un paliekošu vai, vēl pareizāk izsakoties, panākt, lai ledus beidzot sāktu kustēties... Bet šādā operācijā visvarīgākais ir izvēlēties pareizo laiku un vietu, kā arī izveidot maksimālo spēku koncentrējumu.

Liekas, gaiss ķīmiņš mums iespēlējis rokās lielisku izdevību: kopā ar cīņiem iecelotājiem varam saliedēt vēlētāju bloku ASV prezidenta, gubernātoru, senātoru un cita amatpersonu vēlēšanās šai rudenī, ap 10 miljonu balsu. Bet — kuŗā pusē nostāties? Protams, ne tās partijas pusē, kuŗa Jaltā izdrgoja Baltijas un citas Austrumeiropas valstis! Mūsu vieta ir kopā ar republikāņiem — Ričardu Niksonu, Spiro Agnū un cīņiem šīs partijas kandidātiem. Palīdzēsim viņiem, un viņi — par to nav šaubu — palīdzēs arī mums!

Alberts Kalniņš, Toronto

Dziesmu svētk

VIKTORA NEIMAŅA APCERE PAR EIRO SVĒTKIEM HANOVERĀ

Trīsdas 25. gadā Latvijas vārds tiem, kas mūsu zemi nekad nav pazinuši, varbūt ir tikai kāda vizija par brīvi paceltu nacionālu karogu un brīvi dziedātu latviešu dziesmu.

Mūsu dziesmas un mūsu nacionālās krāsas šogad piedzīvoja Rietumvācijas pilsēta Hanovera, Eiropas latviešu 2. dziesmu svētku vieta. Jau dažas dienas pirms 1. augusta, svētku oficiālā sākuma, Hanoveras lidostā latviešu jaunieši, kas Latviju zina tikai no vēstures grāmatām un savu vecāku atmiņām, ar nacionālām krāsām pie krūtīm, dziedādami „Daugav' abas malas", sagaidīja ierodamies citus, no Berlīnes izraiditos pasaules latviešu jaunatnes kongresa dalībniekus. Nacionālās nozīmes, kuŗas viņi lepni nēsāja, pārsteigtajiem svešiniekiem liecinā ja par šo jauniešu piederību kādai sīkstai minoritātei, kas nenogurst lielajām tautām atgādināt savas valsts likteni.

Dziesmas, kas norāda uz nacionālām krāsām, un karogi, kas noved pie dziesmām! Latvijas karogi. Tie Hanoverā dziesmu svētku dienās bija skatāmi visur. Pie oficiālo iestāžu namiem. Pie viesnīcām, kuŗas bija pilnas latviešiem. Pie visām svētku sarīkojumu vietām: Pilsētas halles, Aegi teātŗa, sporta nama. Nacionālle karodziņi plivoja pie latviešu automašīnām, pat pie lielu dzelzceļa vagoniem, kas devās Pilsētas halles virzienā — kā ceļrāžu zīmes svešā pilsētā iebraukušajiem latviešiem.

★

Līdz svētku sākumam ablikusi vesela diena. Nupat beidzies latviešu jaunatnes seminārs, vīri steidz iekārtot izstāžu stendus.

Rīkotāji var lepni izrādīt viesim svētkiem iegūto, impozanto Pilsētas halli. To veido vesels komplekss zāļu un sanāksmju telpu, dodot iespēju vienlaicīgi rīkot divus dažādus koncertus, kā arī ērti izvietot visu septiņu latviešu izstāžu eksponātus. Greznā un plašā Kupola zāle, kuŗā paredzēti visi galvenie sarīkojumi, ir viena no visskaistākajām koncertzālēm Eiropā, ar priekšzīmīgu akustiku. Tādu to atzina slavenais dirigents H. Karajāns. Nav šaubu, ka svētku rīkotājiem Hanoverā telpu izvēles ziņā izdevies dziesmu svētkiem nodrošināt izcilus apstākļus, lai svētki patiešām izdotos svinīgi.

★

Katri mūsu dziesmu svētki trimdā ir arī liels atkalredzēšanās brīdis. Pēc daudziem gadiem sastopas vecāki un bērni, brāļi un māsas, draugs ar draugu. Tas sakāms arī par Hanoveras dienām, kuŗās svētku dalībnieku ja vairāki simti latviešu Kanadas un pat Austrāl

★

Ilggadējam latviešu komandierim, tagad pe gājušajam Kārlim Ozo ki deva iespēju būt ko cāko dēlu Vilni, latvie tas virsleitnantu citā p ar jaunāko dēlu Ojār amerikāņu armijas izpl ju vienības komandieris ku atklāšanas aktā bija amerikāņu pulkveža sp rādes uniformā.

Arī Dzidra Razevska, si no ASV rietumkrasts tonas pavalsts, tikās ar tu Bernadeti, kuŗa nup Minsteres latviešu dziedāja Minsteres ko dalījās tautas deju par

Svētku dienās globāl smes saviem biedriem tojušas desmitām latv nizāciju. Šo speciālo s dēļ dažkārt nācās ats atsevišķu sarīkojumu šanas. Lielākais dalībni bija korporāciju rīkot tu komeršam vokālo koncerta laikā.

★

Draugam satiekoties gu, vispirms laimīgi s mirkļi: neesam esam tie paši „vecie" kopīgu atmiņu pārcil mēr vēlāk sarunās tukšāki brīži. Katram cijusies pa citādām žādu neveiksmju vai mērs gul kā neizkus mens ceļā seno gad atjaunošanai. Laikam vuši citādi reizē ar d ju pasēm, jaunām, cit

Herta Krauja

AIZLIEGTAIS

Nesaki,
neizrunā to vā
ko es gaidu —
manas lapas
novītīs
un mani ziedi
sadegs
un sakaltīs
saknes,
jo tā saule,
ko tu glabā!
ir par spožu
un par karstu
tai ir
iznīcības acts.

OTTO BERGMANSONS

Mās as

STĀSTS

(2. turpinājums)

Matilde, Matilde, — vārds atkārtojās atkal un atkal. Skalde sajauca dzērienu, aizsmēķēja cīgareti, ieņēma pāris paprāvu malku un izklaidīgi raudzījās apkārt. Pārējie uzkoda, dzēra, trieca, stāstīja, runāja, smējās. Pat Egles sēdēja smaidīgi un tērzēja ar Sietiņiem. Nu jau tiešām izskatījās pēc viesībām, kuŗās pulcējušies radi, draugi un kaimiņi, lai kopā papriecātos.

Skaldem piestājās Urga, mazliet iereibis, ar dzēriena glāzi rokā.

— Piedodat, ka tik atklāti jautāju, bet jūs taču nesastrīdējāties ar Elvīru? — Urga vērīgi pētīja Skaldi.

— Nē-ē, — novilka Skalde, — nesastrīdējāmies.

Urga iztukšoja glāzes atlikušo saturu, tad ar skubu lēja, janca un maisīja atkal jaunu.

— Ar Elvīru kādreiz ir pagrūti. Viņa var pēkšņi kļūt tik atklāta, ka elpu rauj ciet. Tāda atklātība satrauc un baida. Pavisam citādi ar Matildi. Vaļsirdīgi sākot, es bieži netieku tā īsti gudrs, ko Matilde jūt un domā, ja vien viņa vispār kaut ko domā. Piedodat, — Urga turpināja, — bet man liekas, ka arī pats jau esmu kļuvis par daudz atklāts.

— Es cienu atklātību, — atteica Skalde, — kaut ru draudzīgu atklātību.

Kad Urga aizgāja dejot ar Elvīru, Skalde, īsti nezinādams, ko iesākt, piesēdās pie Liepniekiem. Izvēle bija laimīga. Pats Liepnieks mīlēja stāstīt, bet ne jautāt, un viņa sieva sēdēja klusa, rātna un smaidīga. Liepnieks pagausi stāstīja par ceļojumu pa Kaliforniju. Iemezdams tikai pa vārdam no savas puses un ļaudams stāstītājam vaļu, Skalde smēķēja, vēroja apkārtni un risināja savas domas.

Kad pēc kāda laika spēlēja angļu valsi, viņš izšķīrās, ka būtu pieklājīgi aicināt dāmu dejot, un uzlūdza Liepnieka kundzi. Dejot viņa dejoja labi, bet jau pirmajā minūtē Skaldem nācās atbildēt uz vismaz duci jautājumu: par Elvīru, Matildi un viņa pazīšanos ar abām, par šīs pazīšanās intensitāti un ilgumu, vai viņš pats ir precējies jeb vai šķiries, ja vēl nekad nav bijis precējies, tad kādēļ, vai, pēc viņa domām, nepreecētie dzīvo ilgāk par precētajiem, vai gaišmates ir pievilcīgākas par tumšmatēm... Liepnieka kundze bija tumšmate.

— Kad dejoju ar daiļu dāmu, — atbildēja Skalde, — man pagrūti runāt; es labāk izjūtu deju klusējot.

— Vai jūs to visām dāmām sakāt?

— Jā, visām tumšmatēm, — apgalvoja Skalde.

— Tad tas nav nekāds kompliments, — pēla Liepnieka kundze.

— Jūs esat vienīgā īstenā tumšmate šajā sabiedrībā, — skaidroja Skalde, bet tad viņa skatiens sastapās ar zaļo acu pāri— turpat blakus dejoja Matilde ar Sietiņu.

Liepnieka kundze vēl kaut ko teica vai jautāja, bet Skalde vairs nedzirdēja, ko īsti. Viņa apziņā jau kaitējās citi priekšstati un tēli. — Jūs pēkšņi esat kļuvis noslēpumaini nerunīgs, — viņš vēl dzirdēja Liepnieka kundzes balsi, kad deja beidzās.

Neilgu laiku vēlāk, kad Skalde stāvēja atkal pie dzērienu galda, viņu, gaŗām ejot, uzrunāja Elvīra:

— Ko tad jūs te tā vientuļniekos?

— Es dancoju, es ēdu, es runāju un tagad jāiedzeŗ, — viņš atbildēja.

— Dzērājpuisis bēdājāsi, kur būs ņemti līgaviņ, — Elvīra aizejot atmeta kokeli galvu pār plecu.

Un atkal šie smieklu trelļi. Nekā cita neatjēgdams darīt, Skalde vienā malkā iztukšoja glāzi.

— Skaldes kungs, patiešām nezinu, kādu plati tagad spēlēt... Lūdzu, nāciet un palīdziet izvēlēties. — Tā bija Matilde.

— Labprāt, kundze, — viņš devās pie skaņu plašu atskaņotāja.

— Vai ateceraties? — Matilde turēja rokā kādu skaņu plati un sniedza Skaldem.

— Tango. Tas pats, kuŗu dejojām toreiz, pēdējā vakarā.

— Jā, Vili, pirms divpadsmit gadiem. Un mēs to dejosim tagad, šeit. Tūlīt.

Vēl brīdis, tad atskanēja tango mūzika. Matildes acis nāca Skaldem arvien tuvāk un tuvāk. Viņš pastiepa roku, un Matildes augums piegūla viņam. Viņi dejoja.

Otrā galā pašreiz gāja diezgan skaļi. Tur jokoja un smējās. Dejā viņiem pievienojās vienīgi Egles, soļodami gandrīz vai ar svinīgu nopietnību.

— Skan tāpat kā Minchenē, — teica Skalde. Kaut kas bija jāsaka.

— Jūs man toreiz uzdāvinājāt sarkanu rozi, Vili, — čukstēja Matilde. — Es to vēl tagad glabāju. Un šovakar divpadsmit rožu!

— Ir pagājuši divpadsmit gadi, — noteica Skalde, jo nevarēja taču atzīties, ka rozes bija domātas Elvīrai.

— Nekas nav pagājis, — Matildes acis, šauras jo šauras, vērās Skaldē, un viņas augums piekļāvās vēl ciešāk, — Nekas nav pagājis, Vili...

— Un tomēr mēs skatāmies, mēs raugāmies atpakaļ, — vairījās Skalde, arvien vairāk izjuzdams Matildes augumu, kvēli un mulsumu sevī.

— Atpakaļ vairs ne! No šī brīža vairs ne, Vili, — čukstēja Matilde. — Mēs varam iet... tālāk...

— Tai laikā mēs vēl bijām brīvi, visi brīvi, — atteica Skalde, bet teiktais skanēja vāji un nenozīmīgi.

— Ja es par to nedomāju, kāpēc jums jādomā? — jautāja Matilde, un viņas vārdi skanēja nepārprotami un skaidri, gandrīz vai loģiski.

Dejai beidzoties, Skalde noskūpstīja Matildei roku, atvainojās un steidzīgi piegāja pie dzērienu galda, jauca sodu ar ledu un dzēra lieliem malkiem. Kāds viņu uzrunāja.

— Jūs dejojāt. Kas jādara, tas jādara, un tur nekā nevar darīt. Bet kā tagad būtu ar vienu dziesmu? — Tas bija Urga, nu jau manāmi iereibis. — Sietiņiem un Liepniekiem balsis skanēt skan, un arī es mazliet spēju vilkt līdz. Varu arī svilpot. Nu ko? Jūs taču dziedat?

— Ak, dziesmu? Kāpēc ne? Labprāt, — Skalde bija vienis prātis. Viņš būtu bijis vienis prātis ar visu, vienalga, ko Urga viņam teiktu, kaut vai izģērbties kailam un apskriet ap bloku. Protams, Urgam tad arī būtu kailam jāskrien līdz.

— Jā, nupat redzēju, jūs dejojāt, — iesāka atkal Urga, un šoreiz viņa lūpās bija faunisks smīns. — Matildes šādai deja ir par flegmatisku.

— Par flegmatisku? — neliekuļotā pārsteigumā izspruka Skaldem.

— Jā, nav, nu nav vienkārši temperamenta. — Urga noplātīja rokas. — Tikai, lūdzu, nepārprotat mani, — viņš acīs mirkšķinādams, gandrīz it kā lūdzot, raudzījās Skaldē.

Kad Skalde nekā neatbildēja, Urga, pagriezies pret galdu, sāka taustīties pēc tīras glāzes, apgāzdams kādu pusizdzertu. — Dzērājpuisis bēdājāsi, kur būs ņemti līgaviņ, — viņš pie sevis mazliet piesmakušā balsī dungoja. Beidzot glāze bija atrasta, un Urga to pielēja līdz pusei ar viskiju. Ieņēmis malku, viņš novaibstījās, mirkli kaut ko pārdomāja, tad, acīs mirkšķinādams, atkal pievērsās Skaldem.

— Bet ja sieva mājās, tad taču nekādu bēdu, ko! — Urga sazvārojās un, it kā atbalsta meklēdams, sagrāba Skaldi aiz svārku piedurknes. — Dzīvīte, dzīvīte šūpojos tevī... — Atlaidis Skaldes piedurkni, viņš sāka smieties. Tie bija klusi smiekli, bet kāpa augšup kaut kur dziļi no iekšienes. Viss Urgas augums it kā trīcēja un raustījās kā trumulis uz karstas plīts, kuŗu darbina tvaiks. Smiekli pēkšņi, tāpat kā sākušies, beidzās.

— Jūs taču nedusmojaties? — Urgas acis raudzījās Skaldē, it kā lūdzot, it kā nobijušās.

— Nē, ko nu, protams ne, — Skaldes seja savilkās skābā smaidā.

Viņi piebiedrojās pārējiem. „Pūt vējiņi" lāgā neskanēja. Vismaz Skaldem likās, ka telpu pildīja kāds divains smacenis, kas skaņas noslāpē kā vatē. Gaisa sudmalinas mala savu malamo klusu un neatlaidīgi, bet tomēr bija pārāk karsts. No klātesošajiem kungiem neviens svārkus nebija novilcis, ne arī kāds aicināja to darīt.

Kad dziesma apklusa, Skalde neuzkrītoši noslīdēja sānus un iegāja virtuvē. Tā bija neparasti liela, tīra un spodra, un Skalde uzreiz jutās labāk. Viņš apsēdās uz krēsla, apslaucija pieri un jau gatavojās novilkt svārkus, tad tomēr atskārta, ka še varētu kuŗu katru brīdi kāds ienākt. Kā būtu, ja uzkāptu otrā stāvā? Tur neviena nebija. Varētu kādu brīdi pasēdēt. Atpūsties, sakārtot domas, novilkt arī svārkus.

(Turpinājums sekos)

(35. turpinājums)

Vincents Grieze atvadījās no pārējiem sēdes līdniekiem un lēnām sāka soļot mājās. Ielās b iedegtas lielas spuldzes, kuŗu zaļgani blāvā g ma, spiezdamās cauri ietvju malās augošo kļ lapotnēm, meta uz melnā asfalta spokainus, t šus plankumus. Birnis bija solījis pārvest mā bet Grieze atteicās. Gabalu gājis un būdams dr ka neviens latvietis viņu vairs neredz, viņš ieg zās šķērsielā, kas veda uz pilsētas austrumu mali. Tur Parka ielā atradās rinda pilsētas pazī māko naktslokālu. Lielās vitrīnas pie ieejām r ja izkrāsotu un atkailinātu dejotāju un dzied ju augumus un sejas. Kāda lokāla augšējā stāv ja iekārtots liels stikla logs, aiz kuŗa uz paau nājuma nenoteicamā ritmā grozījās un lodzījās da gandrīz pilnīgi kaila dejotāja. Uz ielas te rāmgājēju soli vienmēr kļuva lēnāki, bet priekšā apstājās pavisam. Brīdi pastāvējuši dejotājā smīnēdami noskatījušies, viņi devās lāk.

Grieze te uzsāka kaut ko līdzīgu policista a tai. Pastāvējis un meiteni pavērojis, viņš pēc žām minūtēm gāja prom, lai, apmetis neliel kumu, atkal atgrieztos novērošanas punktā.

Dejotājas mainījās. Viena bija lielāka un t ka, otra — samērā sīka auguma, bet neparast lām krūtīm. Mazās deja pūlī uz ielas izraisīja

Dziesmu svētki Eiropā

VIKTORA NEIMAŅA APCERE PAR EIROPAS LATVIEŠU 2. DZIESMU SVĒTKIEM HANOVERĀ

Trimdas 25. gadē Latvijas vārds tiem, kas mūsu zemi nekad nav pazinuši, varbūt ir tikai kāda vizija par brīvi paceltu nacionālu karogu un brīvi dziedātu latviešu dziesmu.

Mūsu dziesmas un mūsu nacionālās krāsas šogad piedzīvoja Rietumvācijas pilsētā Hanovera, Eiropas latviešu 2. dziesmu svētku vieta. Jau dažas dienas pirms 1. augusta, svētku oficiālā sākuma, Hanoveras lidostā latviešu jaunieši, kas Latviju zina tikai no vēstures grāmatām un savu vecāku atmiņām, ar nacionālām krāsām pie krūtīm, dziedādami „Daugav' abas malas", sagaidīja ierodamies citus, no Berlīnes izraidītos pasaules latviešu jaunatnes kongresa dalībniekus. Nacionālās nozīmes, kuras viņi lepni nēsāja, pārsteigtajiem svešiniekiem liecināja par šo jauniešu piederību kādai sīkstai minoritātei, kas nenogurst lielajām tautām atgādināt savas valsts likteni.

Dziesmas, kas norāda uz nacionālām krāsām, un karogi, kas noved pie dziesmām! Latvijas karogi. Tie Hanoverā dziesmu svētku dienās bija skatāmi visur. Pie oficiālo iestāžu namiem. Pie viesnīcām, kuŗas bija pilnas latviešiem. Pie visām svētku sarīkojumu vietām: Pilsētas halles, Aegi teātŗa, sporta nama. Nacionālie karodziņi plīvoja pie latviešu automašīnām, pat pie ielu dzelzceļa vagoniem, kas devās Pilsētas halles virzienā — kā ceļrāžu zīmes svešā pilsētā iebraukušajiem latviešiem.

☆

Līdz svētku sākumam atlikusi vesela diena. Nupat beidzies latviešu jaunatnes seminārs, viŗi steidz iekārtot izstāžu stendus.

Rīkotāji var lepni izrādīt viesim svētkiem iegūto, impozanto Pilsētas halli. To veido vesels komplekss zāļu un sanāksmju telpu, dodot iespēju vienlaicīgi rīkot divus dažādus koncertus, kā arī ērti izvietot visu septiņu latviešu izstāžu eksponātus. Grezna un plaša Kupola zāle, kuŗā paredzēti visi galvenie sarīkojumi, ir viena no visskaistākajām koncertzālēm Eiropā, ar priekšzīmīgu akustiku. Tādu to atzina slavenais diriģents H. Karajāns. Nav šaubu, ka svētku rīkotājiem Hanoverā telpu izvēles ziņā izdevies dziesmu svētkiem nodrošināt izcilus apstākļus, lai svētki patiešām izdotos svinīgi.

☆

Katri mūsu dziesmu svētki trimdā ir arī liels atkalredzēšanās brīdis. Pēc daudziem gadiem sastopas vecāki un bērni, brāļi un māsas, draugs ar draugu. Tas sakāms arī par Hanoveras dienām, kuŗās svētku dalībnieku vidū bija vairāki simti latviešu no ASV, Kanadas un pat Austrālijas.

☆

Ilggadējam latviešu būvrotas komandierim, tagad pensijā aizgājušajam Kārlim Ozolam svētki deva iespēju būt kopā ar vecāko dēlu Vilni, latviešu būvrotas virsleitnantu citā pilsētā, ūn ar jaunāko dēlu Ojāru, kas ir amerikāņu armijas izplētņu lēcēju vienības komandieris un svētku atklāšanas aktā bija ieradies amerikāņu pulkveža spožajā parādes uniformā.

Arī Dzidra Razevska, iebraukusi no ASV rietumkrasta, Vašingtonas pavalsts, tikās ar savu meitu Bernadeti, kuŗa nupat beidza Minsteres latviešu ģimnaziju, dziedāja Minsteres korī un piedalījās tautas deju parādē.

Svētku dienās globālas sanāksmes saviem biedriem bija izkārtojušas desmitām latviešu organizāciju. Šo speciālo sanāksmju dēļ dažkārt nācās atsacīties no atsevišķu sarīkojumu apmeklēšanas. Lielākais dalībnieku skaits bija korporāciju rīkotajam tautu komeršam vokālo jaundarbu koncerta laikā.

☆

Draugam satiekoties ar draugu, vispirms laimīgi sastapšanās mirkļi: neesam mainījušies, esam tie paši „vecie". Tad nāk kopīgu atmiņu pārcilāšana, kamēr vēlāk sarunās iezogas arī tukšāki brīži. Katram dzīve izlocījusies pa citādām līknēm. Dažādu neveiksmju vai panākumu mērs guļ kā neizkustināms akmeņs ceļā seno gadu sirsnības atjaunošanai. Laikam esam kļuvuši citādi reizē ar dažādu zemju pasēm, jaunām, citādām ierašām.

Herta Krauja

AIZLIEGTAIS VĀRDS

Nesaki,
neizrunā to vārdu
ko es gaidu —
manas lapas
novītīs
un mani ziedi
sadegs
un sakaltīs
saknes,
jo tā saule,
ko tu glabā!
ir par spoču
un par karstu —
tai ir
iznīcības acis.

Klāt svētku sākums, dziesmu svētku svinīgais atklāšanas akts. Vieni aiziet skatītāju solos, otri iejūk svētku dalībnieku gājienā, lai kāptu uz skatuves un dziedātu slavu Melngaiļa „Senatnei".

Un atkal no jauna pārdzīvojam to lielo pārvērtību, kuŗa atklājas mūsu dziesmu svētkos. Vai dziedam kopkorī, jeb vai esam tikai klausītāji un skatītāji, ar latviešu dziesmām atkal kļūstam par tās pašas rotas, pulka vai divizijas cīnītājiem, vai arī par vienas klases, ģimnazijas, vienas paaudzes jauniešiem, lai aizvien tālāk kāpjot dziesmu kalnā, visbeidzot zustu atšķirības starp divīzijām un paaudzēm kādas citas, augstākas vienības priekšā. Esam viena tauta. Dziesmu svētku lielais pārvērtības brīnums!

☆

Tā bijusi laimīga doma rīkot svētku atklāšanas aktu atsevišķi no lielā kopkoŗa koncerta. Runas un apsveikumi bija rezervēti tikai svinīgajam aktam, ļaujot apvienoto koŗu koncertā skanēt vienīgi latviešu dziesmai.

Koristu gājiens tautas tērpos likās improvizēta rakstura. Tas nebija pietiekami izziņots, un vairākiem simtiem apmeklētāju pagāja tādēļ secen. Turpretim pats dziesmu dienu svinīgais atklāšanas akts, runām mainoties ar dziesmām, kuŗas dziedāja apvienotie koŗi, radīja tūkstošos dziju aizkustinājumu.

Te bija izdevība visiem dzirdēt un iepazīt mūsu diplomātiskos pārstāvjus: pēdējo Latvijas sūtni Vācijā Dr. E. Krieviņu un Latvijas sūtniec. vadītāju Londonā T. V. Ozoliņu. Sirmais katoļu bīskaps B. Sloskāns savu apsveikumu, šķiet, visvairāk bija domājis tieši jaunatnei. Plašākā atmiņu stāstījumā viņš minēja mūsu Tautas lūgšanu kā savu mīļāko dziesmu, kuŗa vadījusi to cauri grūtākajiem dzīves posmiem. Pulkvedis V. Janums, sveicot no Brīvās pasaules latviešu apvienības, Daugavas Vanagiem un latviešu centrālās komitejas Vācijā, savu novēlējumu deva vienā lakoniskā teikumā: „Dziediet tā, lai jūsu dziesmas aiz drāšu žogiem sadzirdētu arī mūsu tauta dzimtenē!"

Spontānus latviešu suminājumus saņēma Hanoveras pilsētas vecākais Holvegs, kas pēc tam, kad pasaules latviešu jaunatnes kongress bija aizliegts Vācijas galvaspilsētām, dažādiem kontinentiem).

Svinīgajā svētku atklāšanā LAK EC prezidija pr-dis J. Ranka dedzīgā runā izcēla dziesmu svētku nozīmi mūsu pašreizējā situācijā, kad stāvam uz tagadnes un reizē arī uz nākotnes ceļa. Viņš uzsvēra, ka mūsu pašreizējie svētki ir atsaukšanās tiem sapņiem un ideāliem, kuŗus auklējusi mūsu tauta dzimtenē, un arī aplecinājums, ka, celdami godā savu senatni, neesam vis mirēji un pagātnes atmiņu dzīvotāji, bet jaunu vērtību radītāji.

Šī Rankas uzruna, tāpat kā Jāņa Andrupa ievadījuma vārdi rakstnieku cēlienā („Mēs joprojām atrodamies garīgās Latvijas territorijā"), atgādināja kādu nozīmīgu faktu, kuŗu trimdā esam ignorējuši. Proti, — toreiz, ceļā uz Latvijas valsti, vispārējos latviešu dziesmu svētkos dzimtenē mūsu tautu drošināja un spārnoja kopā ar skaisti dziedātām dziesmām arī dzīvais vārds, sacīts no runātāju tribīnēm. Tas tautā iedziedātos sapņus pārvērta nacionālā aktīvitātē. Arī tagad mēs dziedam kā toreiz, pirms pieciem un vairāk gadu desmitiem, bet spārnoto vārdu dažreiz pietrūkst. Jāatzīst, arī šai ziņā Hanoveras svētki bija patīkams izņēmums: spārnotu vārdu netrūka.

☆

Visu dzirdēt un redzēt nebija nevienam pa spēkam: 15 sarīkojumu 4 dienās!

Trīs dievkalpojumi, luterāņu, katoļu un pareizticīgo, svētku atklāšanas akts, seši koncerti, divas teātŗa izrādes, rakstnieku rīts, bērnu un jauniešu pēcpusdiena, tautas deju parāde, svētku balle. Svētku dalībnieku skaits, pēc rīkotāju (Dr. J. Brača, A. Cipuļa, N. Namnieka) vērtējuma, pārsniedzis 4000, bet visus 7 sarīkojumus kopā apmeklējušas vairāk nekā 25.000 personas. Tātad, katrs latvietis 4 svētku dienās bijis klāt vismaz 6 sarīkojumos.

Lai nokavētu pēc iespējas mazāk, bija jāvairās no gausajiem Hanoveras restorāniem, jāapmierinās ar lētajām uzkodes vietām stacijas apkaimē vai ātru maltīti kopmielastu telpās pie Pilsētas halles. Daudziem bija savs kompass, kurp iet, ko redzēt, no kā atteikties. Tā daudzi ņujorkieši un londonieši visprimš sapirkās biletes uz jaundarbu un kopkoŗa koncertiem un visiem trim Ņujorkas kokļu ansambļa koncertiem, tikai tad apsveŗot pārējos sarīkojumus. Bet manam vāczemes draugam kalendārs bija jāsaskaņo vēl ar 5 organizāciju sanāksmēm un vairākiem koŗu mēģinājumiem.

☆

Dziesmu svētku rīkotājiem trimdā, izvēloties mākslinieku vai aicināmos rakstniekus, allaž bijis jārēķinās ar tiri lokālām interesēm, kuŗas ne vienmēr laimīgi pārvaramas. Kādēļ aicināt slavenos solistus vien, ja pašu mājās netrūkst izpildītāju? Hanoverā nekādi kompromisi nebija slēgti, un latviešu mūziku patiešām reprezentēja tik augstvērtīga solistu virkne, kāda nezvai būs dzirdēta citos līdzīgos svētkos. Izdevība bija klausīties pirmo reizi Štutgartes un Štokholmas operas solistes Renāti Gūtmani un Iliānu Tepferi—Pētersoni, tāpat Austrālijas latviešu izcilo pianisti Maiju Blezaiti (pašreiz studē Parīzē). Par viņām visām daudz atzinīga jau rakstīts cittautu presē. Dzirdējām arī mūsu labi pazīstamo profesionālo mūziķu galotni: prof. A. Teichmani, flautisti M. Lielausi no Anglijas, operdziedātāju K. Baueru—Zemgalu no Šveices, dziedātājas Ludmillu Sepi un Kseniju Bidiņu, obojīstu Andreju Jansonu no Ņujorkas, kā arī cittautu solistus — angļu vijolnieku Džeku Mekdugalu un vācu pianistu Ramonu Valteru. Domādami par izpildījumu kvalitāti un programmas daudzpusību, rīkotāji bija sniegušies pāri Eiropas robežām, aicinādami svētkos no ASV virsdiriģentu Robertu Žuiku un Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansambli. No četriem iepriekš lūgtajiem ASV jaunajiem dzejniekiem ieradās G. Saliņš, J. Krēsliņš un A. Kraujiete, mājās paliekot tikai B. Bičolei.

☆

Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis deva 3 koncertus Bēthovena zālē. Tie visi bija izpārdoti. Publikas atsaucība ansambļa sniegumam beigās izpaudās īstās ovācijās. Bija daudzi, kas neizlaida nevienu no ņujorkiešu koncertiem. Un ja ansamblis būtu uzstājies vēl ceturto reizi, kaut vai parallēli svētku ballei, arī tad droši koncertam klausītāju netrūktu.

Hanoveras dienās Ņujorkas ansamblis bija temats visu mutēs, un ņujorkiešiem bieži nācās atbildēt uz jautājumiem par ansambļa gaitām. Izaudzis trīs gadu laikā Andreja Jansona vadībā, bija jau sasniedzis tādu līmeni, kas ļauj tam uzstāties ar jebkuŗu Eiropas koncertorķestri. Ņujorkas kokļu un dziedātāju ansamblis ir viens no retajiem, kuŗš ar savu mākslu spēj aizraut arī tos, kas nesaprot latviešu vārdus.

Aina Kraujiete

TIBETAS MOZAIKAS

1.

Teiciet, kas gribētu
celā posties, no tālienes bliviem
mākoņiem apkrautas kalnu grēdas
tumšas kur milst it kā zem debess smaguma gumīu,—

kur laimīgi ļaudis launos garus
ledus alās starp mūžīgu lāsteku dzegām
sadzen un metriem garām
taurēm tiem ilgi no muguras mēdās, —

kur viduslaiku bruņas, senu dienu dievi, tīra zelta rotas,—

patiesi, kas gribētu
vēl šodien ēzeli uzlekt un doties
uz pasaules jumtu —

Tibetu?

Tēvzemes dzejnieka jubileja

Dzejniekam Edvartam Tūteram 30. augustā apritēs 75 mūža gadi. Dzimis vecāku nomātajā Jaunates muižas Rembauskas krogū, ģimenei pēc pāris gadiem pārceļoties uz Mazsalaci, viņš bērnību pavadīja skaistās Salacas upes krastā, ar varenajiem vītoliem apaugušā Šniedziņkalna pakājē.

Jaukā apkārtne, ar Skaņkalnes pareizticīgās baznīcas zvaniem, kas tik saldi lalināja, runādami reizē vairākām mēlēm, dziļi iespiedušies dzejnieka atmiņā. Jau 5 gadu vecumā viņš iemācījās lasīt, kas viņu vēl vairāk pietuvināja klusumam un grāmatām. Ar 6 gadiem, kā tais laikos lauku un mazpilsētu jauniešiem bija parasts, viņš vasarās gāja ganos, bet ziemā skolā. Toreiz visus priekšmetus mācīja krievu valodā un skolas bibliotēkā patnebija nevienas latviešu grāmatas. Tā viņš vispirms iepazinās ar krievu rakstnieku darbiem.

Īsi pirms pirmā pasaules kaŗa, atstājot skolas solu, Tūters sāka tuvāk iepazīties ar latviešu rakstniecību, sevišķi ar Veidenbauma, Treimaņa, Skalbes, Poruka un Raiņa dzeju.

Jau skolā viņš jutis klusu aicinājumu kalpot dzejas mūzai. Pēc iepazīšanās ar latviešu autoru darbiem, šis saviļņojums vairs nebija apklusināms. Ap to laiku nākamais dzejnieks sāka atzīmēt vientulības brīžu pārdomas un klusuma gaviles...

Nevēlēdamies kļūt laukstrādnieks, Tūters 1908. gadā sāka mācīties par piensaimnieku. Pēc mācekļa un praktikanta gadiem viņš iestājās Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības rīkotajos pirmajos koppienotavas kursos Smiltenē, kuŗus pabeidza ar tiesībām vadīt tvaika koppienotavas. Šajā darbā viņš nostrādāja tikai nepilnus 2 gadus, jo sākās pirmais pasaules kaŗš un bija jāvelk kaŗa mētelis mugurā. Kaŗa gaitas viņu aizveda Krievijā, no kurienes viņš 1919. gadā atgriezās dzimtenē un tā paša gada 11. augustā iestājās Latvijas nacionālajā armijā, ar 8. Daugavgrīvas pulka vienībām piedaloties Rīgas aizstāvēšanā un atbrīvošanā no bermontiešiem. Pēc Rīgas atbrīvošanas, iedragātās veselības dēļ, viņu pārskaitīja aizmugures dienestā, kaŗa sanitārajā pārvaldē resp. Rīgas kaŗa slimnīcas dienestā, kuŗā nokalpoja divi ar pus gadu par slimnīcas saimniecības vadītāju. 1922. gada pavasarī viņš demobilizējās un tā paša gada vasarā iestājās zemkopības ministrijas dienestā, nostrādājot nepārtraukti vairāk nekā 22 gadus — līdz 1944. gada oktobrim, kad devās trimdā uz Vāciju.

Jau kopš zēna gadiem dzejniekam ļoti dzīva interese par zīmēšanu un gleznošanu, un nodibinoties Latvijas mākslas akadēmijai, viņš kļuva par vienu no tās vispirmajiem audzēkņiem. Darba un ģimenes apstākļu dēļ studijas nācās pārtraukt, bet par tēlotāju mākslu viņš interesējas līdz pat šai dienai, lasot attiecīgu literātūru, apmeklējot muzejus un mākslas iestādes.

Vācijas nometņu laikā darbojās žurnālistikā, ko sācis jau 1913. gadā Baltijas mēnešrakstā „Zeme". Latvijas brīvvalsts laikā rakstījis gandrīz visos Rīgas laikrakstos un žurnālos: „Latvijas Lauksaimnieks", „Zemkopis" „Zemes Spēks", „Lopkopis un Piensaimnieks" u. c. Cik savādi tas arī izklausītos, uz nodarbību žurnālistikā vispirms viņu ierosinājis, gan netieši, agr. Kārlis Ulmanis, vēlākais Latvijas valsts prezidents.

1950. gadā Ed. Tūters kopā ar dzīvesbiedri iecejoja ASV. Ar iedragātu veselību nebijis viegli iekļauties fiziskā darbā, bet līdz 66. mūža gadam to tomēr izturējis. Tagad jau 9 gadus ir pensionārs un abi ar dzīvesbiedri dzīvo savā mazajā trimdas mājiņā Mineapolē, iztiekot no nedilas pensijas. Dzīvesbiedre, kuŗai ļela interese par glezniecību, šad tad glezno, bet jubilārs ir aktīvs līdzstrādnieks latviešu laikrakstos, žurnālos un gada grāmatās — ar dzejoļiem, recenzijām, „vectēva zintīm" u. tml.

Lai sava mūža 75. gada slieksnī nevajadzētu pārkāpt ar tukšām rokām, jubilārs kārto jaunu dzejoļu krājumu „Ceļš uz mājām", kas iznāks Upeskalna apgādā.

Andr. Leiše

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(35. turpinājums)

Vincents Grieze atvadījās no pārējiem sēdes dalībniekiem un lēnām sāka soļot mājās. Ielās bija iedegtas lielas spuldzes, kuŗu zaļgani blāvā gaisma, spiezdamās cauri ietvju malās augošo kļavu lapotnēm, meta uz melnā asfalta spokainus, tumšus plankumus. Birnis bija solījis pārvest mājās, bet Grieze atteicās. Gabalu gājis un būdams drošs, ka neviens latvietis viņu vairs neredz, viņš iegriezās šķērsielā, kas veda uz pilsētas austrumu nomali. Tur Parka ielā atradās rinda pilsētas pazīstamāko naktslokālu. Lielās vitrīnas pie ieejām rādīja izkrāsotu un atkailinātu dejotāju un dziedātāju augumus un sejas. Kāda lokāla augšējā stāvā bija iekārtots liels stikla logs, aiz kuŗa uz paaugstinājuma nenoteicamā ritmā grozījās un ļodzījās kāda gandrīz pilnīgi kaila dejotāja. Uz ielas te garāmgājēju soļi vienmēr kļuva lēnāki, bet loga priekšā apstājās pavisam. Brīdi pastāvējuši un dejotājā smīnēdami noskatījušies, viŗi devās tālāk.

Grieze te uzsāka kaut ko līdzīgu policista apgaitai. Pastāvējis un meiteni pavērojis, viņš pēc dažām minūtēm gāja promi, lai, apmetis nelielu līkumu, atkal atgrieztos novērošanas punktā.

Dejotājas mainījās. Viena bija lielāka un tuklāka, otra — samērā sīka auguma, bet neparasti lielām krūtīm. Mazās deja pūlī uz ielas izraisīja vislielāko saukt par Indru. Viņam tās bija žēl. No ielas raugoties, attālums bija par prāvu, lai varētu saskatīt meitenes vaibstus, bet viņš bija drošs, ka tajos bija lasāmas sāpīgas skumjas un nicināšana par nekautrajiem skatieniem, ar kādiem tās augumu apēda vīriešu kārās acis. Viņai vajadzēja būt vai nu bārenītei, vai arī tās vecāki kaut kādu nelāgu apstākļu dēļ bija nokļuvuši nabadzībā, un meitene tagad, izglītību nenobeigusi, tiem palīdzēja izkļūt no grūtībām. Varbūt Indrai bija brāļi un māsas, un viņa upurējās, lai tiem dotu iespēju izglītoties. Viņa cieta, lai nebūtu jācieš citiem.

Grieze jau visu vasaru bija iekārtojis gājienus tā, lai tie vestu garām „Altonas" lielajam logam. Reizēm tam nelaimējās, Indras nebija. Bet bija reizes, kad meitene logā darbojās viena pati. Tad viņa sevi taupīja, kustības bija gausākas, starpbrīži ilgāki, taču tieši šajās reizēs Griezem tās bija visvairāk žēl.

Apmetis līkumu, Grieze devās atpakaļ uz „Altonu."

Jau pa gabalu viņš redzēja, ka pūlis loga priekšā kļuvis lielāks un skatītāji, skaļi sarunādamies, plātījās rokām, rādīja uz logu un smējās.

Pienācis Grieze redzēja satraukuma iemeslu: lielākā dejotāja bija pilnīgi atbrīvojusies no ķermeņa augšdaļas apsega un tagad logā kustējās pilnīgi kaila, ja neskaita šauro jostiņu ap gurniem. Grieze apmulsis vēroja neparasto skatu. Kad dejotāja beidza, pūlis uz ielas sāka skaļi plaukšķināt. Dejotāja piekrišanas apliecinājumus dzirdēja, līksmi pamāja ar roku un nolēca no paaugstinājuma. Īsu brīdi vēlāk uz tā parādījās Indra. Viņa bija tai pašā divdaļu tērpā kā iepriekš. Uz ielas pūlis sāka skaļi aurot. Indra izlikās saucienus nedzirdam un turpināja kustēties kā agrāk.

Pūļa kliedzieni pieauga. Grieze satrūkās: tā viņi — kas zina — piespiedīs izģērbties arī Indrai! Viņu pārņēma greizsirdība Indras dēļ un naids pret laužu baru. Cūkas! Izdzimumi!

— Hēj, vecais! Palīdzi saukt, nestāvi kluss!

Viņš nejauši bija nostājies blakus pirmītējam runātājam. Riebuma pārņemts, Grieze tam pagrieza muguru. Kustība iznāca straujāka, un jaunā cilvēka sejā atplaiksnīja izaicinājums.

— Tā, tā! Smalkais kungs! Neesmu tavas atbildes cienīgs?!

Šai brīdī Indra logā bija pasniegusi rokas sev aiz muguras un, atraisījusi šauro krūšturi saitīti, to, uzvarētājas kustībā pacēla gaisā.

Bū — kliedzieni uz ielas norima; to vietā sākās piekrišanas saucieni.

— Nu, vecīt! Skaties tagad! Skaties, kamēr siekalas tek!

— Liecies mierā! — Grieze atgrūda runātāja roku. Tad viņš neapdomājoties piemetināja skaidrā angļu valodā: — Swine!

— Oho! Skaties, kāds!

Tālākais viss norisinājās ātri. Tai pašā mirklī, kad Grieze sajuta sānos asu, griezīgu sāpi, ielas galā atskanēja policijas auto sirēna. Sāpi juzdams, Grieze atskatījās, bet svešais, nepatīkamais vīrietis pēkšņi bija pazudis. Grieze tvēra ar roku pie sāniem. Roka kļuva mikla.

Policistu auto priekšā pūlis paskīda. Tālumā dzirdēja vēl kāda auto sirēnu. No pirmā auto izlēca trīs policisti un uzsteidzās „Altonā".

— Kur . . . kur . . . — Grieze mēģināja runāt; viņš skaidri juta, ka tagad bija svarīgi zināt, kur palicis svešais, jo nebija šaubu, ka tas viņu ievainojis. Grieze mēģināja iet virzienā, kur, pēc viņa domām, dūrējs bija aizgājis, bet kājās nebija spēka, un viņš apsēdās ietves malā.

(Turpinājums sekos)

Dziesmu svētki Eiropā

(Turpinājums no 3. lpp.)

bā, tas, citējot latviešu mūzikas kritiķa vārdus, bija izveidojies par nopietnāko un disciplinētāko vienību mūsu folkloras mūzikas laukā. Jāpastāsta bija arī, ka pašreiz ansambļa repertuārā ir 70 atsevišķu „numuru", ka daudzas tautas dziesmas un dejas atskaņo oriģinālrakstā (kā tās pierakstītas tautā) un ka līdzās mūsu vecmeistaru tautas dziesmu apdarēm, Jansona rosināti, gandrīz visi mūsu redzamākie komponisti pēdējos gados ansamblim devuši jaunus mūsu tautas dziesmu aranžējumus.

Ņujorkas ansamblis Hanoverā ieradās no Anglijas, kur bija koncertēts Londonā un Līdsā, kā arī sniegts pusstundu ilgs raidījums BBC radiofonā. Hanoveras svētkiem un Eiropas ceļojumam ansamblis bija sagatavojis divas atsevišķas programmas. No Hanoveras tas devās tālāk uz Berni, lai arī Šveices radiofonā ieskaņotu mūsu tautas dziesmas. Pēc atgriešanās Ņujorkā koklētājas un dziedātājas posīsies drīz tālāk uz Klīvlendu, uz ASV latviešu dziesmu svētkiem. Tur viņām paredzēts koncertēt 20 minūšu tautas deju lieluzveduma starplaikā.

☆

Tad sestdiena, 3. augusts, ir klāt. Klāt apvienoto koru koncerts. Un atkal ir tā, kā bijis pēdējo reizi pirms četriem, septiņiem vai divdesmit astoņiem gadiem. Reizē ar kopkoncerta tuvošanos, mēs; četri vai pieci tūkstoši, kas esam nākuši uz Hanoveru, lai atbildētu par saviem ideāliem, ieaugam noskaņā, kuru ne vārdiem pasacīt, nedz vēstulēm uzticēt. Sarunas ar draugiem pēkšņi kļūst īsākas, aizmirstas nenosūtītās kartītes ar sveicieniem. Viss pēdējos gados mēģinājumos pavelktais, simtiem jūdzēs nobrauktais, sapņos aizstāvētais nu sakoncentrējas divās īsās mūzības stundās. Liekas, ka visa Hanovera latviešiem kļuvusi par vienvirziena ielu. Visi ceļi ved uz Pilsētas hallī. Pamanām sirmu latviešu pulkvedi no Anglijas stumjamos ratiņos. Bet ne tikai tie, kam gausāka gaita, mēs visi šai vakarā atrodamies kādā kopīgā gājienā uz latviešu Lurdu; tās avots — latviešu dziesma.

Esam Kupola zālē, visi sēdekļi, visi balkoni pilni klausītāju. Vēl kaili mirdz spožās lustras. Tad skatuvē uznāk koristi, nāk dziedātājas krāšņos tautas tērpos. Viņu saktas uztver lustru mirdzumu un met dzirkstis atpakaļ zālē. Ir gaišs kā dienā.

Kopā piecēlušies dziedam — kā skatuvē, tā zālē, — prof. A. Noriņa vadīti, „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils", tad Latvijas himnu. Tālāk tikai koris: A. Kalniņa „Imantu" un divus jaundarbus — J. Norvilu „Māsas pūrs" un H. Pavasara „Klusās dienas brīnums". Tad atskan J. Zālīša „Vasara" (ar R. Gūtmani kā solisti) un J. Vītola „Gaismas pils" — divas reizes.

Seko Roberta Zuikas vaditie vīru koŗi un Longīna Apkalna kantātes „Latviešu Dievs" (solistiem, korim, orķestrim) pirmatskaņojums paša komponista vadībā. Soliste — Renāte Gūtmane, teicēja — Dagmāra Kurmiņa, Lejassaksijas simfoniskais orķestris. Kopīgi koristu un klausītāju suminājumi komponistam.

Koncerta otrā daļa sākas atkal ar R. Zuikas vīriem: tie dzied A. Ābeles „Redz kur jāja", tad pirmo reizi B. Skultes atjautīgo „Meita sēde kuražās". Tāpat pirmo reizi atskan J. Kalniņa „Arājiņi, ecētāji", kuŗu jāatkārto. Solistos ir pārmaiņus abi diriģenta brāļi — P. Lielzuika un J. Zuika.

Turpinājumā — visu dziesmu svētku dārgumi: A. Jurjāna „Pūt, vējiņi", J. Graubiņa „Kas tie tādi, kas dziedāja", E. Melngaiļa „Jāņu vakars", diriģentos mainoties Albertam Jērumam ar Arvīdu Norīti.

Nobeigumā J. Vītola „Beverīnas dziedonis" un J. Mediņa „Tēv mūžam dzīvot, Latvija", — to atkal dzied koris, dzied zāle.

Koncerts beidzies, izskanējušas 24. dziesmas. Tikko apturētās vācu televīzijas un filmu kameras iesīcas par jaunu, jo sākas virsdiriģentu un solistu suminā-šana, koristu un klausītāju atvadīšanās ar baltu lakatiņu vēdām: uz redzēšanos! Uz redzēšanos. Kur? Kad?

☆

Jau pēc Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hamburgā bija daudz atzinīgu vārdu par apvienoto koŗu tīro intonāciju, lieliško dziedāšanas kultūru.

„Šoreiz dziedājām labāk nekā Hamburgā," bija pašu diriģentu vērtējums, tā sprieda arī citi. Varbūt vienīgi vīru koŗi, dziedātāju skaitliskam sastāvam mazinoties, atpalika aiz Hamburgas dienām.

Dziedātājiem grūtākais uzdevums bija Longīna Apkalna jaunā kantāte „Latviešu Dievs", ar augstām prasībām izpildītājiem. Bet dedzīgais komponists par viņu veikumu šķita sajūsmināts. Lai iepazīstinātu latviešu publiku ar savas kompozicijas mūzikālajām vērtībām, komponistam bijis jāiztur sīvs karš ar baznīcu vīriem, kuŗi kritizēja Apkalna paša sacerēto kantātes tekstu, visu viņa „Latviešu Dieva" koncepciju, kas bija it kā prasība pēc jaunas derības. Būtu žēl, ja šie iebildumi apgrūtinātu kantātes atskaņošanu citās zemēs.

No dziesmām, kuŗas dzirdējām pašu pirmo reizi, J. Kalniņa „Arājiņi, ecētāji", liekas neapšaubāmi iegājuši uz visiem laikiem vīru koŗu repertuārā.

★

Nākošajā dienā rakstnieku cēliens. Kaut agra rīta stunda, Kupola zālē klausītāju vairāk par tūkstoti.

Literārajam sarīkojumam izvēlēts temats „Ceļš uz valsti". Sarīkojumu Jānis Andrups iecerējis kā nedalāmu vienību, orātorijai līdzīgu, kuŗā koŗa dziesmas, ērģeļu preludes un starpspēles mijas ar dzejnieku dzīvo vārdu.

Dzejnieki bijuši pirmie, — uzsver J. Andrups, — kas pauduši Latvijas valsts ideju, pirms viņu ideālus pārņēma tūkstošiem citu. „Mēs joprojām dziedam savas dziesmas garīgās Latvijas territorijā, no kuŗas neviena vara mūs nespēj izdzīt tik ilgi, kamēr mēs noturam šīs gara territorijas robežas."

Ar Andŗa Vītoliņa raudu dziesmām „Pie Bābeles upēm", kuŗas dzied apvienotie vīru koŗi Alberta Jēruma vadībā, un ar Veronikas Strēlertes „Svēto vakaru" Dagmāras Kurmiņas skandējumā, rakstnieku rīta galvenais temats atīstās noteiktā secībā. Alfreda Dziļuma tēlojums par likteņupi Daugavu. Zeltītes Avotiņas dzejoļi ar dzimtenes dabas gleznām. Ritas Gāles skandēta „Jāņu nakts". Pāvila Klāna idealizētais „Zemgales tēvu tēvs". Aivara Ruņģa filozofiski iekrāsotās atziņas par to, kas ir īsta latvietība arī ikdienā. Ieskaņas svaigi patriotiski motīvi Veltas Sniķeres dzejā. Tie klaji un saprotami atbalsojas Kārļa Dzelzīša vārsmās. Ainai Kraujietei trimdas refleksijas, svešniecību salīdzinot ar namu, kuŗu ce.am bez sienām, arī dzejolis par mātes ābeli, kuŗa dzimtenē kalst. Margarita Ausala skatās tālāk, saredzēdama dienu, kad gailis pieteiks beigas mošķu laikam. Un Andreja Eglīša redzējums par mūsu valsts atnākšanu. No Dziļuma Daugavas tēlojuma līdz Andreja Eglīša pravietiskajām rindām pārstaigājas daudzi gadsimti. Šai skālā iederas arī Gunara Saliņa „Melnā saule", kuŗā kādam senciņ „pie Saules kāvies" un kas „glezno vairs tikai melnu sauli" pilskalna biezumā. Jāņa Krēsliņa „Nujorkas impresijās" ar savdabīgām ritmu maiņām izteikts kaut kas no mūsu laikmeta nervozitātes un nepastāvības. Ceļš uz mūsu valsti nav sasniedzams bez dzejnieka iekšējās brīvības nodrošinājuma.

Rakstnieku rītā pavisam piedalījās 13 dzejnieku un rakstnieku, to vidū 7 no Eiropas, 6 no ASV. Andreja Eglīša dzejoļus pārmaiņus lasīja M. Ausala, J. Andrups, G. Saliņš, J. Krēsliņš un V. Neimanis. Pēdējais lasīja arī A. Kraujietes dzejoļus, bet Auers nolasīja K. Dzelzīša dzejoļus, autoriem klātesot.

Literārā cēliena nobeigumā Gunara Janovska tēlojumu „Ceļa spiekšis" lasīja viņa dzīvesbiedre. Tas pārved atpakaļ dzimtenē, kuŗai autors tuvojas dziļā bijībā. Atbalsojot tēlojuma saturu, ērģelēs ieskanas mūsu Tautas lūgšanas motīvs. Tas pakāpeniski pieņemas spēkā, kamēr beidzot mūsu valsts himnu kopīgi dzied publika, dzied literārā rīta dalībnieki.

Orātorijai līdzīgais sarīkojums notika bez starpbrīža. Tā vietā — H. Pavasara „Vēlā vakarā" un J. Mediņa „2. improvizācija" čellinieka Einara Vigfusona izpildījumā, pie klavierēm esot A. Jērumam. Par atsevišķiem autoriem komentēja J. Andrups, bet starpspēļu mūziku uz elementārajām ērģelēm atskaņoja Andris Vītoliņš, savas kompozicijas pieskaņojot dzejoļu motīviem.

☆

Hanoveras svētku dienas sākās un beidzās jaunatnes zīmē. Vēras Rulliņas vaditā tautas deju parāde bija pēdējais svētku sarīkojums, ja neskaitām nobeiguma balles. Sporta hallē ap 200 jauniešu demonstrēja gan visi kopā, gan atsevišķās grupās mūsu tautas deju ritmus un skaistumu.

Simboliska bija lielā uzveduma izskaņa, dejotājiem izveidojot divus gredzenus, kuŗiem sargāt mūsu kultūru. Un ja skatītāju tūkstošu vidū, kas uzgavilēja Bradfordas dejas grupai Sakta, būtu bijis arī kāds latviešu miljonārs, mecenāts, tad Saktas dejotāji, neapšaubāmi šobrīd atrastos ceļā uz ASV latviešu 4. vispārējiem dziesmu svētkiem Klīvlendā, lai piedalītos tautas deju lieluzvedumā.

Viktors Neimanis

Izpriecas Kanadas nacionālajā izstādē Toronto. Foto: J. Līgers

Arī otra torontiete Minsterē

Kopā ar Guntu Dreifeldi, par kuŗu mūsu laikrakstā jau ziņots, 6. augustā no Toronto uz Rietumvāciju izlidoja arī 16. gadu vecā Ilze Bebre, lai vienu gadu mācītos Minsteres latviešu ģimnazijā. Abas meitenes uzņemtas skolas 5. klasē jeb 11. gradā, ja lietojam Kanadā parasto jēdzienu. Tātad, tai pašā klasē, kuŗu viņas šoziem būtu apmeklējušas arī kanadiešu vidusskolā.

Līdztekus mācībām kanadiešu skolā Ilze Bebre pabeigusi TLB sestdienas skolu un TLTA ģimnazijas 1. klasi, tātad devusies uz vienīgo svešuma latviešu pilna kursa ģimnaziju ar jau teicamām zināšanām latviešu valodā. Ar sākotnējām grūtībām tomēr jārēķinās vācu valodā, kaut viņa iespēju robežās jau gatavojusies tās pārvarēt, vairākus mēnešus mācoties Gētes institūtā Toronto un apgūstot vismaz vācu valodas pamatus. Ka tas izdevies, apliecināja mazs epizods ceļā uz Vāciju. Ņujorkā izmāca piespiedu pārnakšņošana, jo lidmašīnas nokavēšanās dēļ tālāko ceļu varēja turpināt tikai rītā. Abas latviešu jaunietes viesnīcā apmetināja kopā ar kādu vācu meiteni, ar kuŗu izdevās visai labi saprasties arī vācu valodā.

Lidojums izvērtās visai raibs, abām ceļotājām reizē ar to visai interesants. No Toronto viņas devās uz Ņujorku, lai tur pārsēstos lidmašīnā uz Islandi. Izrādījās tomēr, ka Kenedija lidlauks Ņujorkā ne vien pārblīvēts mašīnām, bet tajā pašreiz valda arī visai chaotiski apstākļi, tā ka mašīnas no Toronto varēja nolaisties tikai ar krietnu novēlošanos, kad ceļu turpināt vairs nebija iespējams. Pārnakšņojušas viesnīcā, viņas rītā sēdās mašīnā uz Islandi, lai pēc starpnolaišanās Labradorā no turienes lidotu tālāk uz Luksemburgu un sasniegtu Minsteri ar vilcienu. Migkas dēļ mašīna Luksemburgā tomēr nevarēja nosēsties un turpināja ceļu uz Frankfurti. No šejienes abas ģimnazistes ar vilcienu devās uz Minsteri, sasniedzot gala punktu tomēr 3—4 stundas ātrāk nekā paredzēts. Tas izskaidrojams ar to, ka Luksemburgā bija ieplānots pavadīt vienu nakti, kas, lidmašīnai mainot kursu, atkrita.

Uz parasto jautājumu, kas pamudinājis uz vienu gadu pārtraukt mācīšanos kanadiešu skolā un doties uz latviešu ģimnaziju Minsterē, Ilzes tēvs, apdrošināšanas speciālists Valdemārs Bebris, paskaidroja: „Daļēji šo domu rosināja Gunta Dreifelde, kuŗa jau ilgu laiku gatavojās doties uz latviešu ģimnaziju Vācijā. Arī mēs šo jautājumu gan mājās pārrunājām jau kādu gadu, bet konkrēti izšķirāmies tikai īsi pirms aizvadītā mācību gada nobeiguma. Pamatmotīvs tomēr bija vēlēšanās, lai Ilze gūtu iespaidus par Eiropu un kādu laiku pavadītu īsti latviskā vidē, jo dzīvojam, ka tas cels viņas latvisko pašapziņu, it sevišķi vērojot, ka svešumā tik sekmīgi var darboties īsta un pilntiesīga latviešu skola, ka tā spēj pastāvēt un daudz dara ne tikai izglītības, bet vispār latviskuma druvā."

Kaut par Minsteres ģimnaziju daudz rakstīts presē, kaut par to sajūsminātā stāstījuši jaunieši, kas tajā mācījušies vai vismaz viesojušies, kaut atzinības vārdus teikuši arī lietpratēji, paretam tomēr dzirdēti arī Ziemeļamerikas tautiešu iebildumi, ka Minsteres ģimnazijā mācības notiek pēc veclaicīgām metodēm. Ko par šo jautājumu domā Ilzes Bebres tēvs? „Tieši tas ir labi," viņš atbild. „Jaunās un modernās mācību metodes šai kontinentā man nemaz neimponē. Var būt tikai svētīgi, ja ģimnazisti nākas krietni pastrādāt un pamatīgi mācīties. Manuprāt tās nav vecmodīgas metodes, bet labs un efektīvs mācīšanas veids."

Kā liecina saņemtās vēstules, abu meiteņu pirmais iespaids par skolu ir labs. Ilze Bebre priecājas par modernajām internāta telpām, arī Gunta Dreifelde uzsver, ka dabūjusi jauku istabiņu, kuŗā nav jādalās ar citu ģimnazisti. Še lasītāju informēšanai jāpiebilst, ka Minsteres latviešu skolu internātā katram audzēknim ierāda pašam savu istabu, lai tas netraucēti varētu nodoties mācībām un citām interesēm. Gunta Dreifelde pirmajā vēstulē gan „žēlojas", ka vēl jāpierod pie eiropiešu ēdiena, it sevišķi pie tā, ka galvenā maltīte ir pusdienas, ne vakariņas kā Kanadā. Bet — galu galā arī tas ir tikai laŗviski, ja tā var teikt, jo arī dzimtenē mēdzām kārtīgi paēst pusdienas, bet vakarā iebaudīt kaut ko vieglāku.

Minsteres latviešu ģimnazijas internāta adrese šāda: 44 Muenster / Westfalen, Wienburgerstr. 56, Haus Riga, West-Germany. Varbūt kāds draugs vai interesents vēlas aizrakstīt kādu rindu abām jaunajām torontietēm, kuŗas nu kļuvušas latviešu skolas ģimnazistes Minsterē? Viņas, liekas, noteikti priecātos par sveicieniem no Kanadas un labprāt šo to paskaidrotu par savu jauno skolu un mācībām tajā, ja kāds par to interesētos.

Vtr.

Mūsu laiks ir pienācis

LATVIJAS SŪTNIECĪBAS VAŠINGTONĀ VADĪTĀJA DR. A. SPEKKES VĒSTĪJUMS EIROPAS LATVIEŠIEM

Hanoverā aizvadītie dziesmu svētki šoreiz nebija tikai Eiropas latviešu notikums vien. Kaut pēkšņas saslimšanas dēļ dziesmu svētku dievkalpojumā nevarēja piedalīties Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis, kas devās atceļā uz Kanadu agrāk nekā domājis, svētku apmeklētāju vidū bija daudzi jo daudzi aizjūras viesi, vairāki desmiti pat no Austrālijas. Latvijas sūtniecības vadītājs Vašingtonā prof. Dr. Arnolds Spekke svētku dalībniekiem bija piesūtījis īpašu vēstījumu, kuŗā teikts:

Allaž mūsu presē un citos rakstos pavīd domas — gan ne vienmēr līdz galam izdomātas domas, tātad drīzāk nojautas — ka pašreizējā latviešu tautas izkliedēšana pasaulē esot bīstama, pat drauds mūsu tautas eksistencei vispār. Slodze ir smaga, kas to liedz! Dzimtenē tagadējie valdnieki turpina un ar savām viltīgajām un cietajām metodēm attīsta un izveido cara Aleksandra III pārkrievošanas politiku, patiesībā to vēl pārspējot. Ārzemēs skaitliski samērā nedaudzie latvieši ir pastāvīgos draudos nacionālajā ziņā noslīkt lielajā ļaužu jūrā. Bet mēs tomēr jūtam un redzam, ka esam tauta, kas grib dzīvot un vienkārši negrib iegrimt vaidēšanā vai aprobežoties ar bezdarbīgu vērošanu, nacionālu rezignāciju, kā skan svešvārds. Mēs nebūsim pilnīgi izpratuši mūsu tautas pašreizējās gaitas, ja nebūsim notikumus novērtējuši arī no citiem viedokļiem, ja nebūsim paskatījušies uz medaļu arī no otras puses. Lai nezcik grūts un atbildīgs ir mūsu dzīvojamais laiks, lai nezcik liela un laiku distancēs tāla vēriena ir mūsu atbildība latviešu tautas turpmāko paaudžu priekšā, mēs nedrīkstam nevarībā aizvērt acis fakta priekšā, ka mūsu trimdas laiks mums jau ir nesis un vēl nesīs daudz laba. Nav tā nekāda tukša daudzvārdība jeb euforija, nav teiktais arī nekāds aizkars, kas domāts mūsu grūto problēmu aizsegšanai.

Ka dzimtenē godīgam latviešu patriotam nav viegla dzīvošana dogmatisko un garā nabadzīgo „kungu" cietajā valdīšanā, tā ir patiesība, par kuŗu neviens nešaubās... Bet vēsture jau nekad nav stāvējusi uz vietas, un, lai arī lielo līniju cilvēcīgās domāšanas kustības Austrumeiropā ir lēnākas, arī tur ar laiku lietas nepaliks, piemēra dēļ, aiz nu jau brīvās Afrikas. Un kas attiecas uz latviešu tautas vēsturi, tad mums, manuprāt, nav pārāk jābaidās no tā, ka neizturēsim. Tas, kas pazīst Baltijas vēsturi resp. baltu tautu vēsturi, tik ātri izmisumā nekrīt. Mēs izturēsim arī šoreiz.

Ārpusē, visā plašajā pasaulē, samērā nedaudzie latvieši — kas gan ir mūsu tūkstoši un desmittūkstoši pasaules miljonos skaitāmajā emigrantu kustībā? — varonīgi pārcietuši pirmo un smagāko trimdinieku ciešanu, atspirguši materiāli un gara dzīvē devuši savā ziņā apbrīnojamu uzplaukumu, kā, piemēra labad, rāda pēdējās akadēmiskās statistikas. Sarežģītajā starptautiskās politikas laukā mūsu ieguvumus varētu bez pārspīlēšanas saukt par vienreizīgiem. Kam nu tas patīk, kam ne, bet Baltijas problēma, mūsu tautas eksistences problēma, ir ierindota pasaules atrisināmo problēmu lokā, un, lai nezkā cenšas mūsu daudzie nelabvēļi un ienaidnieki, gaužām maz viņiem cerību dabūt šo problēmu no minētā loka laukā. Ja reizēm ir grūta sirds, jacenšas paskatīties pasaules notikumos ar pasaules vēriena skatienu: Kas mēs bijām, kas esam, kas būsim? Tā vai šā.

Nu mums lielā pasaule ir vaļā — mums, kādreiz maz pazīstamiem Krievijas imperijas gubernju iedzīvotājiem, kuŗus feodālisma īpatnības bija rūpīgi paslēpušas no svešu ļaužu acīm. Nu mums ir pienācis laiks pasaulei parādīt, uz ko esam spējīgi ar savu aktivitāti, ar saviem sasniegumiem. Bīstams, bet arī atbildīgs brīdis vēsturē! Kaužu mēs būtu cienīgi bargā soģa Laika priekšā...

Niagaras latviešu ev.-lut. draudzē māc. J. Prauliņš iesvētījis Līgu un Džutu Lindi; pa labi draudzes priekšnieks P. Treiers. Foto: A. Bišs

TORONTO ZIŅAS

● TLB sestdienas skola jauno mācības gadu uzsāks 7. septembrī plkst. 9.45 rītā līdzšinējās telpās Džeses Kečama pamatskolā (61 Davenport Rd.). Jauno audzēkņu reģistrēšanu sāks plkst. 9 rītā, kad arī pieņems skolēnu pēcpārbaudījumus un vasaras darbus. Mācību gadu uzsāks ar svētbrīdi un svinīgu aktu, kas paredzēts plkst. 10 rītā, pēc tam sāksies mācības atsevišķajās klasēs līdz plkst. 1 dienā. Mācību grāmatas, burtnīcas un citu vajadzīgo būs iespējams iegādāties uz vietas. Nelielas pārmaiņas notikušas skolotāju sastāvā. No darba atlūgušās skolotājas Anita Liepiņa, Marija Leja un Ilze Šmitta, kuŗu aizstāšanai darbā iesaistītas jaunās paaudzes skolotājas. Skolotāju sēde paredzēta 27. augustā plkst. 7 vakarā Latviešu namā.

● Kanadiešu filmu sabiedrība Rawley Films Ltd. nesen, vakara krēslai iestājoties, filmēja Sv. Jāņa draudzes dievnamu. Minētā sabiedrība gatavo īpašu filmu Electric Bureau of Canada pasūtinājumā. Filmas uzdevums ir iespaidīgā veidā parādīt elektrības nozīmi pilsētas apgaismošanā, tādēļ nakts apgaismojumā filmē izcilas vai interesantas vietas, celtnes, parkus u.c. Par tādu atzīta arī latviešu celtā baznīca.

● DV Toronto nodaļas šaušanas sacīkstēs 24. augustā TLMM kluba lauku īpašumā Bērzainē šaušanā ar mazkalibra šauteni 14 dalībnieku konkurencē strēlnieku klasē uzvarēja E. Viškers ar 262 no iespējamiem 300 punktiem, 2. P. Ratnieks ar 256 p. un 3. A. Ints ar līdzīgu punktu skaitu. Senioru klasē (virs 50 gadiem) uzvarēja O. Zvirgzdgrauds ar 270 punktiem, 2. V. Jostiņš ar 240 p. un 3. V. Veidemanis ar 227 punktiem, bet jauniešu klasē (15 — 19 gadu) pārākais bija E. Deklavs ar 170 no iespēja miem 200 punktiem, 2. K. Bērziņš ar 167 p. un 3. U. Veidemanis ar 155 p. Māla baložu šaušanā 16 sacensoņu vidū uzvaru dalīja G. Vilmanis un E. Ģimis, sašaujot 16 no 25 iespējamiem baložiem; 3. vietu savukārt ar 13 trāpījumiem dalīja V. un U. Veidemanis, bet K. Deklavs ārpus konkurences sašāva 23 baložus. Dāmu klasē 5 dalībnieču vidū sekmīgākā bija Aina Hovele, sašaujot 2 no iespējamiem 5 baložiem. Sacīkstēs, kuŗas atklāja nodaļas valdes pr-dis I. Zamlovskis un vadīja K. Deklavs, piedalījās arī divi Rīgas skautu vienības dižskauti ar vadītāju A. Aldermani. Balvas uzvarētājiem pasniedza vakarā pie ugunskura, kuŗa programmu vadīja O. Zvirgzdgrauds. Ugunskuru aizdedzināja Bērzaines saimnieks J. Birznieks, bet kopīgās dziesmas ar akordeona mūziku pavadīja H. Jēkabsons. Pēc ugunskura sarīkojuma dalībnieki nodevās dejām pie latviešu orķestŗa. Nodaļas vanadzes bija rūpējušās par ēdieniem, bet bufeti pārzināja V. Jostiņš.

● DV Toronto nodaļas bibliotēka, sākot ar 1. septembri, būs atvērta svētdienās no plkst. 2 —4 pēcpusdienā.

● DV nama pārvaldē par DV Toronto nodaļas pārstāvi tuŗpmāk darbosies A. Akmens līdzšinējā I. Zamlovska vietā.

● Kanadas nacionālās izstādes latviešu un filipīniešu dienas programmā Ontario valdības paviljonā 22. augustā piedalījās Toronto latviešu koklētāju ansamblis Alsunga (vadītāja Ilze Šmita, Rita Āpše, Daina Āpše, Sarmīte Butāne, Anda Libere, Anita Grantiņa un Ilze Plaude) un bērnu tautas deju grupa Dižrancītis (Inese Briede, Aina Černonoka, Gunta Mackare, Valda Mackare, Biruta Niedra, A. Auziņš, A. Briedis, P. Kusmanis, J. Niedra un M. Pētersons) Valdas Briedes vadībā. Koklētāju ansamblis sniedza īpašu priekšnesumu un pavadīja vienu Dižrancīša deju, kamēr abas pārējās dejas ar akordeona mūziku pavadīja A. Semenovs. Šie priekšnesumi ar vienas stundas atstarpi notika trīs reizes. Alsungas koklētājas bija iekārtojušas arī Jāņu un Ziemsvētku galdu ar šo svētku tradicionālajiem ēdieniem, sniedzot interesentiem par tiem arī paskaidrojumus. Bija izstādītas arī kokles. Visi priekšnesuma dalībnieki bija gērbušies tautas tērpos.

VINIPEGA

● Vietējā DV saime kopā ar mednieku un makšķernieku sekciju 18. augustā Stašus ģimenes vasaras mītnē pie Lakdūbonetas bija noorganizējusi īpašu internu DV dienu, kuŗā, par spīti vēsajam un lietainajam laikam, piedalījās it kupls dalībnieku skaits, apliecinot vienību, draudzību un sadarbību. Sarīkojumu atklāja DV Manitobas nodaļas pr-dis V. Stenders, uzrunā suminot pagātni, analizējot tagadni un apliecinot ticību nākotnei. Mednieku un makšķernieku sekcijas vadītājs K. Līcēns ar palīgiem bija noorganizējis arī sacensības par ceļojošām balvām. Makšķerēšanā uzvarēja V. Tumans, 2. L. Kēlers un 3. B. Hogs. Šaušanā strēlnieku klasē pārākais bija E. Apškrūms, 2. G. Reinfelds un 3. M. Jandavs; dāmu klasē — 1. L. Kēlere, 2. D. Kūla un 3. H. Jandava; jauniešu klasē — 1. Z. Kēlers un 2. I. Kēlers. Notika sacensības arī virves vilkšanā, kuŗā spēkojās 4 grupas. Vanadžu kopas pr-ce L. Kēlere rūpējās par azaidu un atspirdzinājumiem, tomēr prata atlicināt laiku, lai ar labām sekmēm piedalītos visās sacensībās. Sarīkojums beidzās, tā dalībniekiem vienojoties Latvijas himnā un nodziedot „Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils.".

J. Z.

Entuziasms bija zu

AUSTRA RUŅĢA PIEZĪMES Par PIRMO PASAU LATVIEŠU JAUNATNES KONGRESU HANOV

Raksta autors ir vēstures un politisko zinātņu stude ja aktīvs pirmā pasaules latviešu jaunatnes kongresa Viņš piedalījās paneli par sakariem ar tautu okupētaj un viņu izraudzīja par ASV latviešu jauniešu pārstāvi kas izstrādās dažus praktiskus projektus, kuŗi būtu ve viešu jauniešiem pasaulē savas tautas labā.

Re

Amerikāņiem pirms dažiem gadiem bija populārs „šlāgeris" — Es pametu savu sirdi Sanfrancisko. Pirmais pasaules latviešu jaunatnes kongress savu sirdi pameta Berlīnē. Pārceļoties no Rietumberlīnes uz Hanoveru, zuda dala entuziasma, kas bija krājies, gatavojoties kongresam un kas bija tik spilgti manāms Berlīnē. Hanoverā gan „panelisti" piedalījās savos paneļos, debates risinājās tālāk, bet dalībnieki vairāk atgādināja aktieŗus, kas spēlē savas iemācītās lomas, nevis ieinteresētus jauniešus.

Pēc pirmā vakara, kad ar „Daugav' abas malas" lidlaukā sagaidīja ik atbraucēju grupu no Berlīnes, arī nākošajā dienā Hanoverā vēl valdīja Berlīnes sasprindzinājums. Taču pēc tam iestājās atslābums. Uz kongresa atklāšanu, liekas, bija saradušies vēl visi, kas būtu bijuši Berlīnē: gan tie, kas Berlīnē ielidoja no „jaunā" kontinenta, gan tie, kuŗiem Hanoveras lidlaukā nemaz nebija dotas biļetes izbraukšanai uz Berlīni. Vēlāk daudzi pazuda.

Kongresu, vai kā vienbrīd to dēvēja — semināru, atklāja Pilsētas hallē. Vispirms visi piedalījās prāv. Lizdika un māc. Skujiņa vaditajā svētbrīdī, tad īsu, kodolīgu atklāšanas runu teica kādreizējā ELJAs priekšsēde Agita Kiploka. Kongresa ideoloģiskā runa bija uzticēta Valdim Liepiņam no Kanadas. Še jāpiezīmē, ka Valdis Liepiņš bija kongresam visuzticamākais; kad pārējo laba daļa, it sevišķi vakaros, pulcējās dažādos pie kongresa vairs tieši nepiederīgos sarīkojumos un sanāksmēs, viņš vēl arvien mēģināja vākt visus dalībniekus vienkopus kongresa sēdēm.

Pirmais panelis centrējās ap tematu „Kādēj būt latvietim?" To vadīja Uivis Grīnvalds no ASV, bet tā dalībnieki nāca no dažādām latviešu apmetņu zemēm. Uzskatu skāla sniedzās no domas „vispirms mums jābūt cilvēkiem, tikai tad drīkstam būt arī kas cits" līdz uzskatam, ka pirmajā vietā vienmēr jāliek tautība un tauta.

Aleksandra Tērmaņa (Anglija) un Modŗa Zandberga (Kanada) referāti ievadīja debates par tematu „Trimdas anatomija". Še mēģināja noskaidrot, kāds varētu būt mūsu pareizais politiskais apzīmējums: vai esam bēgļi, trimdinieki, emigranti? Vai esam, varbūt, latvieši pasaulē? Izraisījās dzīvas debates, bet pareizais apzīmējums, liekas, palika neatrasts.

Kongresa pirmā diena beidzās ar iepazīšanās vakaru, kas ieguva divaino vai paradoksālo nosaukumu „Vakars uz kuģīša bez kuģīša". Jā, sākotnēji šis vakars taču bija iecerēts kā kuģīša brauciens pa Sprē upi Berlīnē. Varēja konstatēt, cik ātri atzmirstas visi sarūgtinājumi, kad sāk spēlēt Zviedrijas „Saules brāļi". Vēl tikai iepriekšējā pusnaktī notikušais folkloras vakars bija norisinājies pavisam citādā noskaņā!

Otrā dienā kongress pārvācās no lielās Pilsētas halles uz daudz mazāko fon Šteina vidusskolas sarīkojumu zāli. Liekas, tam iemesls bija konstatējums, ka Pilsētas hallē no skolas, kuŗā bija iekārtota pārnakšņošanai, ieradās arvien mazāk dalībnieku. Taču arī pārvākšanās nelīdzēja. Laiks bija silts un saulains, tas vilināja kongresa dalībniekus vairāk nekā diskusijas un referāti. Tā uz Lalitas un Valža Muižnieku ilgi gatavoto paneli par latviešu kultūras un valodas apgūšanas iespējām pasaulē bija ieradušies tikai ap 80 jauniešu, kamēr daudz lielāks skaits saulojās un priecājās skolas sporta laukumā. Vai esam vēl par jauniem, lai apvertu to, ka mūsu kultūra un valoda ir tie faktori, kuŗi mūs atšķir no citām tautām?

Ar interesi varēja gaidīt Raiņa Cedriņa pieteikto referātu „Padomju aktivitāte un spiegu iefiltrēšanās trimdas jaunatnes un kultūras darbinieku vidū". Taču referents, diemžēl, deva maz faktu. Vairāk bija emocionāli un skaļi nolasītas jau labi pazīstamas frazes.

Dzejas vakaru ļoti kompetenti vadīja rakstnieks Richards Ridzinieks. Klausītāji dzirdēja pilnīgi svešumā uzaugušo jauno latvie- šu dzejoļus, arī dažu no tiem mūsu auto pirms vairāk nekā 20 stājot Latviju, bija dalībnieku lielā vairu Varēja konstatēt, ka pasaulē aug daži jauns autors.

Kongresa trešā die visu uzmanību Aus un okupētās Latvij mām. Priekšpusdien maģistrs Atis Lejiņš rēja par tematu „Pad sabrukums Austrume analizēja notikumus daļā un mēģināja zim tīvas, kādas šo notiku tā varētu rasties lat Latvijai. Debates pēc raisījās interesantas gas, jo ir iespējams, liktenis izšķiras reizē ar notikumiem tā dēv kavas satelītvalstīs.

Pēcreferāta paneli i šumā dzējvojošo latvi uzturēt sakarus ar t Visi pievienojās dom sakari vēlami, taču d dažādas domas rādās jautājumu — kādi s rosinājumi bija dažā tuļu rakstīšanas un tīšanas līdz pat ies mūniķāciļai ar Latvij tu organizācijām. visi bija personīgi u izteica kādu atsevišķu viedokli. Paneli vadīja Tālivaldis Me ne). Sekoja angļu s par tematu „Tiltu ce kas nozīme Latvijai" debates ir labs vingr lītiskajiem runātājie

Pašā vakarā notik gada sapulce, kuŗu r lietpratīgi vadīja Va (Vācija). Kamēr sa tājs centās rīkoties demokratijas princi šu, diemžēl, nevarē uz visiem dalībnie likās, ka demokratij laikam, iespējams tikai līgā paaudžu bēdīgi, ja vēl arvien mentācijā dzirdam „Nošaut, nosist!". V kāds neplevienojas tiem, tas tūdaļ fizisk

Eiropiešī jau treš kārtas izteica savu nuvitei Neimanei, iev kal par ELJAs prie ievēlēja V. Griguli, Rītiņu, A. Izandu, un I. Draviņu. Sap kad ausa gaisma un lētāji jau cēlās jaun

Kongresa pēdējo d ar īsreferātiem un „trimdas politisko Taču visi bija jau tā vācu krodziņu atbal tīs, ka zālē saradās 60 klausītāju. No īsi mazāk parastām d jās Aša Lejiņa un J (pēdējā referātu no dete Raževska) sniet nezināmu iemeslu d pusīgas; kāds iepr debašu dalībnieks p lojās, ka viņam v atjauts runāt. Jāja bam mācīties demo cipus, vai arī ne? mies uzklausīt visu idejas, tad mums v Latvijas brīvības atg viens no mums ne pareizo ceļu vai met klausot un izdebat uzskatus, mēs vara visi kopā atradīsim kā iegūt savai tau vietu citu tautu vidū

Pēcpusdienā kon niekiem bija iespēj mitējai jautāt par tikušo" kongresa d pārrunām izraisījās šu jauniešu demons šajā dienā pie ASV Bonnā.

ZIŅAS

priekiem. Nodaļas vanadzes rūpējušās par ēdieniem, bet ti pārzināja V. Jostiņš.

DV Toronto nodaļas bibliotē- ākot ar 1. septembri, būs at- svētdienās no plkst. 2 —4 usdienā.

DV nama pārvaldē par DV nto nodaļas pārstāvi turp- darbosies A. Akmens līdzši- I. Zamlovska vietā.

Kanadas nacionālās izstādes ešu un filipīniešu dienas rammā Ontario valdības pa- nā 22. augustā piedalījās nto latviešu koklētāju an- liņš Alsunga (vadītāja Ilze a, Rita Āpše, Daina Āpše, ite Butāne, Anda Libere, Grantiņa un Ilze Plaude) ērnu tautas deju grupa Diž- tiņš (Inese Briede, Aina Čer- ka, Gunta Mackare, Valda are, Biruta Niedra, A. Au- A. Briedis, P. Kusmanis, edra un M. Pētersons) Val- Briedes vadībā. Koklētāju nblis sniedza īpašu priekš- nu un pavadīja vienu Diž- ša deju, kamēr abas pārē- ējas ar akordeona mūziku ēja A. Semenovs. Šie priekš- ni ar vienas stundas atstar- tika trīs reizes. Alsungas ājas bija iekārtojušas arī un Ziemsvētku galdu ar šo tradicionālajiem ēdie- sniedzot interesentiem par arī paskaidrojumus. Bija iz- as arī kokles. Visi priekš- a dalībnieki bija ģērbušies tērpos.

VINIPEGA

etējā DV saime kopā ar ēku un makšķernieku sek- 8. augustā Stašus ģimenes s mītnē pie Lakdubonetas noorganizējusi īpašu inter- 7 dienu, kurā, par spīti vē- un lietainajam laikam, ijās it kupls dalībnieku apliecinot vienību, drau- un sadarbību. Sarīkojumu DV Manitobas nodaļas V. Stenders, uzrunā sumi- agātni, analizējot tagadni liecinot ticību nākotnei. ēku un makšķernieku sek- vadītājs K. Līcēns ar pa- bija noorganizējis arī sa- as par ceļojošām balvām. cerēšanā uzvarēja V. Tu- 2. L. Kēlers un 3. B. Hogs. ā strēlnieku klasē pārā- ja E. Apškrūms, 2. G. Rein- un 3. M. Jandavs; dāmu — 1. L. Kēlere, 2. D. Kū- . H. Jandava; jauniešu kla- . Z. Kēlers un 2. I. Kēlers. sacensības arī virves vilk- kurā spēkojās 4 grupas. žu kopas pr-ce L. Kēlere s par azaidu un atspirdzi- iem, tomēr prāta atlicināt lai ar labām sekmēm pie- visās sacensībās. Sarīko- beidzās, tā dalībniekiem ties Latvijas himnā un dot „Dievs Kungs ir mūsu pils.". J. Z.

viešu tautas vēsturi, tad manuprāt, nav pārāk jā- no tā, ka nelzturēsim. as pazīst Baltijas vēsturi altu tautu vēsturi, tik ātri mā nekrīt. Mēs izturēsim reiz.

šē, visā plašajā pasaulē, nedaudzie latvieši — kas mūsu tūkstoši un desmit- i pasaules miljonos skai- emigrantu kustībā? — i pārcietuši pirmo un ko trimdinieku ciešanu, uši materiāli un gara dzī- uši savā ziņā apbrīnojamu kumu, kā, piemēra labad, ēdējās akadēmiskās statis- šarežģītajā starptautiskās as laukā mūsu ieguvumus bez pārspīlēšanas saukt enreizīgiem. Kam nu tas kam ne, bet Baltijas prob- mūsu tautas eksistences na, ir ierindota pasaules āmo problēmu lokā, un, zkā cenšas mūsu daudzie ēji un ienaidnieki, gau- az viņiem cerību dabūt šo ņu no minētā loka laukā. ēm ir grūta sirds, jacenšas ties pasaules notikumos saules vēriena skatienu: nēs bijām, kas esam, kas ? Tā vai šā.

mums lielā pasaule ir vaļā ns, kādreiz maz pazīsta- Krievijas imperijas guber- zīvotājiem, kuŗus feodālis- atnības bija rūpīgi paslēpu- svešu ļaužu acīm. Nu ir pienācis laiks pasaulei t, uz ko esam spējīgi ar ktīvitāti, ar saviem sasnie- m. Bīstams, bet arī atbil- ridis vēsturē! Kauču mēs ienīgi bargā soga Laika ...

Entuziasms bija zudis

AUSTRA RUŅĢA PIEZĪMES Par PIRMO PASAULES LATVIEŠU JAUNATNES KONGRESU HANOVERĀ

Raksta autors ir vēstures un politisko zinātņu students un bija aktīvs pirmā pasaules latviešu jaunatnes kongresa dalībnieks. Viņš piedalījās paneli par sakariem ar tautu okupētajā Latvijā, un viņu izraudzīja par ASV latviešu jauniešu pārstāvi komisijā, kas izstrādās dažus praktiskus projektus, kuŗi būtu veicami latviešu jauniešiem pasaulē savas tautas labā.

Redakcija

Amerikāniem pirms dažiem gadiem bija populārs „šlāgeris" — Es pametu savu sirdi Sanfrancisko. Pirmais pasaules latviešu jaunatnes kongress savu sirdi pameta Berlīnē. Pārceļoties no Rietumberlīnes uz Hanoveru, zuda dala entuziasma, kas bija krājies, gatavojoties kongresam un kas bija tik spilgti manāms Berlīnē. Hanoverā gan „panelisti" piedalījās savos paneļos, debates risinājās tālāk, bet dalībnieki vairāk atgādināja aktiešus, kas spēlē savas iemācītās lomas, nevis ieinteresētus jauniešus.

Pēc pirmā vakara, kad ar „Daugav' abas malas" lidlaukā sagaidīja ik atbraucēju grupu no Berlīnes, arī nākošajā dienā Hanoverā vēl valdīja Berlīnes sasprindzinājums. Taču pēc tam iestājās atslābums. Uz kongresa atklāšanu, liekas, bija saradušies vēl visi, kas būtu bijuši Berlīnē: gan tie, kas Berlīnē ielidoja no „jaunā" kontinenta, gan tie, kuŗiem Hanoveras lidlaukā nemaz nebija dotas biļetes izbraukšanai uz Berlīni. Vēlāk daudzi pazuda.

Kongresu, vai kā vienbrīd to dēvēja — semināru, atklāja Pilsētas hallē. Vispirms visi piedalījās prāv. Lizdika un māc. Skujiņa vadītajā svētbrīdī, tad īsu, kodolīgu atklāšanas runu teica kādreizējā ELJAs priekšsēde Agita Ķiploka. Kongresa ideoloģiskā runa bija uzticēta Valdim Liepiņam no Kanadas. Še jāpiezīmē, ka Valdis Liepiņš bija kongresam visuzticamākais; kad pārējo laba daļa, it sevišķi vakaros, pulcējās dažādos pie kongresa vairs tieši nepiederīgos sarīkojumos un sanāksmēs, viņš vēl arvien mēģināja vākt visus dalībniekus vienkopus kongresa sēdēm.

Pirmais panelis centrējās ap *tematu „Kādēļ būt latvietim?" To vadīja Ulvis Grinvalds no ASV*, bet tā dalībnieki nāca no dažādām latviešu apmetņu zemēm. Uzskatu skāla sniedzās no domas „vispirms mums jābūt cilvēkiem, tikai tad drīkstam būt arī kas cits" līdz uzskatam, ka pirmajā vietā vienmēr jāliek tautība un tauta.

Aleksandra Tērmaņa (Anglija) un Modra Zandberga (Kanada) referāti ievadīja debates par tematu „Trimdas anatomija". Še mēģināja noskaidrot, kāds varētu būt mūsu pareizais politiskais apzīmējums: vai esam bēgļi, trimdinieki, emigranti? Vai esam, varbūt, latvieši pasaulē? Izraisījās dzīvas debates, bet pareizais apzīmējums, liekas, palika neatrasts.

Kongresa pirmā diena beidzās ar iepazišanās vakaru, kas ieguva divaino vai paradoksālo nosaukumu „Vakars uz kuģīša bez kuģīša". Jā, sākotnēji šis vakars tacu bija iecerēts kā kuģīša brauciens pa Sprē upi Berlīnē. Varēja konstatēt, cik ātri aizmirstas visi sarūgtinājumi, kad sāk spēlēt Zviedrijas „Saules brāļi". Vēl tikai iepriekšējā pusnaktī notikušais folkloras vakars bija norisinājies pavisam citādā noskaņā!

Otrā dienā kongress pārvācās no lielās Pilsētas halles uz daudz mazāko ſon Šteina vidusskolas sarīkojumu zāli. Liekas, tam iemesls bija konstatējums, ka Pilsētas hallē no skolas, kuŗā bija iekārtota pārnakšņošanai, ieradās arvien mazāk dalībnieku. Taču arī pārvākšanās nelīdzēja. Laiks bija silts un saulains, tas vilināja kongresa dalībniekus vairāk nekā diskusijas un referāti. Tā uz Lalitas un Valža Muižnieku ilgi gatavoto paneli par latviešu kultūras un valodas apgūšanas iespējām pasaulē bija ierašušies tikai ap 80 jauniešu, kamēr daudz lielāks skaits saulojās un priecājās skolas sporta laukumā. Vai esam vēl par jauniem, lai apžvērtu to, ka mūsu kultūra un valoda ir tie faktori, kuŗi mūs atšķir no citām tautām?

Ar interesi varēja gaidīt Raiņa Cedriņa pieteikto referātu „Padomju aktīvitāte un spiegu iefiltrēšanās trimdas jaunatnes un kultūras darbinieku vidū". Taču referents, diemžēl, deva maz faktu. Vairāk bija emocionāli un skaļi nolasītas jau labi pazīstamas frazes.

Dzejas vakaru ļoti kompetenti vadīja rakstnieks Richards Ridzinieks. Klausītāji dzirdēja pilnīgi svešumā uzaugušo jauno latviešu dzejoļus, arī dažus paraugus no tiem mūsu autoriem, kas pirms vairāk nekā 20 gadiem, atstājot Latviju, bija šī kongresa dalībnieku lielā vairuma vecumā. Varēja konstatēt, ka latviešiem pasaulē aug dažs labs spēcīgs jauns autors.

Kongresa trešā diena pievērsa visu uzmanību Austrumeiropas un okupētās Latvijas problēmām. Priekšpusdienā vēstures maģistrs Atis Lejiņš (ASV) referēja par tematu „Padomju varas sabrukums Austrumeiropā". Viņš analizēja notikumus šai Eiropas dalā un mēģināja zīmēt perspektīvas, kādas šo notikumu rezultātā varētu rasties latviešiem un Latvijai. Debates pēc referāta izraisījās interesantas un nozīmīgas, jo ir iespējams, ka Latvijas likteņis izšķiras reizē vai sakarā ar notikumiem tā dēvētajās Maskavas satelītvalstīs.

Pēcpusdiena aizgāja, iztirzājot tagad tik bieži minēto un svarīgo tematu par sakariem ar tautu Latvijā, it sevišķi jauniešu attieksmēm ar okupēto Latviju. Ievadreferātu teica prof. Jānis Peniķis (ASV). Jāpievienojas kādam klausītājam, kas tagad dzīvo Eiropā, bet pirms dažiem gadiem vēl bija okupētās Latvijas pavalstnieks, kas konstatēja: „Cik labi cilvēks, dzīvodams tālajā Amerikā, tomēr var izprast Latvijas problēmas!"

Pēcreferāta panelī iztirzāja svešumā dzīvojošo latviešu iespējas uzturēt sakarus ar tautu Latvijā. Visi pievienojās domai, ka šādi sakari vēlami, taču diskusijas un dažādas domas radās par tālāko jautājumu — kādi sakari. Še ierosinājumi bija dažādi: no vēstuļu rakstīšanas un sainišu sūtīšanas līdz pat iespējamai komūnikācijai ar Latvijas komūnistu organizācijām. Protams, tie visi bija personīgi uzskati un neizteica kādu atsevišķu organizāciju viedokli. Paneli kompetenti vadīja Tālivaldis Mednis (Berlīne). Sekoja angļu stila debates par tematu „Tiltu celšanas politikas nozīme Latvijai". Šāda veida debates ir labs vingrinājums politiskajiem runātājiem.

Pašā vakarā notika ELJAs XV gada sapulce, kuŗu nenoguris un lietpratīgi vadīja Valdis Āboliņš (Vācija). Kamēr sapulces vadītājs centās rīkoties pēc visiem demokratijas principiem, to pašu, diemžēl, nevarēja attiecināt uz visiem dalībniekiem. Reizēm likās, ka demokratijas principus, laikam, iespējams piesavināties tikai ilgā pasaudžu darbā, jo ir bēdīgi, ja vēl arvien mūsu argumentācijā dzirdami izsaucieni „Nošaut, nosist!" Vai tādēļ, ja kāds nepievienojas citu uzskatiem, tas tūdaļ fiziski jāiznīcina?

Eiropieši jau trešo gadu pēc kārtas izteica savu uzticību Dainuvītei Neimanei, ievēlot viņu atkal par ELJAs priekšsēdi. Valdē ievēlēja V. Grīguli, V. Tenesi, J. Rītiņu, A. Izandu, M. Gūtmani un I. Draviņu. Sapulce beidzās, kad ausa gaisma un čaklākie gulētāji jau cēlās jaunai dienai.

Kongresa pēdējo dienu ievadīja ar īsreferātiem un debatēm par „trimdas politisko koncepciju". Taču visi bija jau tā noguruši no vācu krodziņu atbalstīšanas naktīs, ka zālē saradās vairs tikai ap 60 klausītāju. No īsreferātiem ar mazāk parastām domām izdalījās Aša Lejiņa un Jāņa Simsona (pēdējā referātu nolasīja Bernadete Raževska) sniegtie. Debates nezināmu iemeslu dēļ bija vienpusīgas; kāds iepriekš aicināts debašu dalībnieks pat vēlāk žēlojās, ka viņam vienkārši nav atļauts runāt. Jājautā: vai gribam mācīties demokratijas principus, vai arī ne? Ja nemācīsimies uzklausīt visu domas un idejas, tad mums velti cerēt uz Latvijas brīvības atgūšanu, jo neviens no mums nezina vienīgo pareizo ceļu vai metodi. Tikai uzklausot un izdebatējot dažādus uzskatus, mēs varam cerēt, ka visi kopā atradīsim pareizo ceļu, kā iegūt savai tautai pienācīgo vietu citu tautu vidū.

Pēcpusdienā kongresa dalībniekiem bija iespēja rīcības komitejai jautāt par Berlīnē „notikušo" kongresa daļu. No šīm pārrunām izraisījās ASV latviešu jauniešu demonstrācija nākošajā dienā pie ASV vēstniecības Bonnā.

Pēdējā laikā mūsu presē it bieži pieminētais un pilsētas vietējā dzīvē labi pazīstamais Grand Rapidu latviešu jaunatnes orķestris uz vaļējas autoplatformas kādā parādes braucienā; labajā pusē orķestra vadītājs un diriģents J. Sulainis.

PIRMIE APSVEIKUMI

ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku rīcības komitejas pēdējā sēde notika 18. augustā Šēratona viesnīcā Klīvlendā. Līdz svētkiem komiteja pilnā sastāvā vairs nesanāks, bet norēķinu kārtošanai sēdes atjaunos pēc svētkiem.

Sēdi atklājot, rīcības komitejas pr-dis K. Avens nolasīja pirmos saņemtos apsveikumus no aizjūras valstīm. Starplaikā notikušas vairākas prezidija sēdes steidzīgo jautājumu izkārtošanai, bet 7. augustā bija noorganizēta preses konference amerikāņu un dažādo nacionālo grupu laikrakstu, radio un televizijas pārstāvjiem, kuŗus uzrunāja ALAs valdes pr-dis prof. P. Lejiņš, uzsverot, ka šos dziesmu svētkus rīko ASV dzīvojošie latvieši, kas izglābušies no komūnistu verdzības. P. Lejiņš arī norādīja, ka svētki notiek Latvijas neatkarības pasludināšanas 50 gadu atceres zīmē, lai brīvajai pasaulei rādītu, ka latviešu tauta ir vienota komūnistu verdzības jūga nokratīšanai savā dzimtenē. Lieka, ka preses konferences dalībnieki guvuši interesi par svētkiem, jo bija daudz jautājumu attieksmē uz Latvijas un latviešu tautas vēsturi, brīvības centieniem, kultūras dzīvi, svētku sarīkojumiem un to programmu u. t. t. Vairāki arī interesējās, vai jaundarbu koncertam kompozicijas atsūtītas arī no okupētās Latvijas. Rīcības komitejai arī izdevies izkārtot dažus televīzijas raidījumus pirms svētku sākšanās.

Notikušas arī sarunas ar Atlantic filmsabiedrības pārstāvi inž. A. Jeksti, kuŗa nodomi svētku filmēšanā ir visai grandiozi. K. Avens ar nozēlošanu norādīja uz nepamatotajām runām, ka rīcības komiteja ir pret svētku uzņemšanu filmā. Tas neatbilst patiesībai; jo rīcības komiteja vienīgi nevar uzņemties atbildību par filmēšanas izdevumiem un norisi. Mūzikas nozares vadītājs J. Ūdris gan iebilda, ka filmēšanai jānotiek tā, lai netraucētu koncertu un klausītājus.

Ar aplausiem sēdes dalībnieki pieņēma Dz. Lauges nacionālajās krāsās izgatavotās pazīšanās zīmes virsdiriģentiem un rīcības komitejas locekļiem. Visu jautājumu un maksājumu kārtošanai ar Šeratona viesnīcu pilnvaroja V. Zemesarāju un E. Auzenbergu. Privāta rakstura sarīkojumi dziesmu svētku laikā organizācijām un dažādām interešu grupām jākārto pašām, jo tie rīcības komitejas plānojumos neietelp.

Māc. I. Gaide ziņoja par garīgā koncerta un luterāņu dievkalpojuma norisi. Koncerts, kuŗu ar īsu svētbrīdi ievadīs arhibīskaps A. Lūsis, notiks 30. augustā plkst. 8.30 vakarā Trīsvienības katedrālē, plašo programmu izpildot mūsu vecās un jaunās paaudzes labākajiem mākslinieķiem. Svētku dievkalpojums notiks 1. septembrī plkst. 9 rītā tai pašā katedrālē, piedaloties archibīskapam A. Lūsim (svētruna), prāv. J. Turkam un mācītājiem K. Briedim, I. Gaidem un K. Sautiņam. Ērģeles spēlēs Anita Rundāne no Toronto, ievadot dievkalpojumu ar J. Vītola variācijām par temu „Jēzus, saule mana".

Par tēlotājas un lietiskās mākslas izstādēm iesūtīto darbu izvērtēšanu žūrijas komisijas uzdevumā ziņoja Milija un Rūdolfs Āboliņi, pakavējoties arī pie kataloga sagatavošanas jautājumiem. Tas izmaksājis gandrīz divreiz vairāk nekā budžetā paredzēts, tādēļ cena jāpaaugstina uz 1,50 dol. Abas izstādes atklās Klīvlendas latviešu organizāciju un draudžu padomes pr-dis J. Bungs. Par svētku vadoņa sagatavošanu, pasniedzot pirmos eksemplārus ar ierakstu rīcības komitejas priekšsēdim K. Avenam un informācijas daļas vadītājam E. Saksam, savukārt ziņoja redakcijas kollēģijas pr-dis T. Cirkelis. Vadoņa saturs ir ļoti visplusīgs, sevišķi tikams mākslinieka R. Āboliņa darinātais vāks, kuŗa zīmējumā izteikti Latvijas atbrīvošanas cīņu motīvi ar mūsu valsts simboliem. Vadoni, kuŗa cena būs 2,50 dol., jau citīgi pieprasa aizjūras valstu tautieši un organizācijas.

Plašu ziņojumu par tautas deju lieluzvedumu sniedza tā kārtotājs J. Jurjāns. Klīvlendā bija ieradies uzveduma vadītājs V. Dzelme no Čikagas, ar kuŗu pārrunāti visi izkārtojumi, apskatīta un izmērīta uzstāšanās vieta, lai būtu skaidrība par techniskajām iespējām. Uzvedumu ievadīs aktrise Maruta Ludeka ar teiktu prologu un Vija Vētra ar raksturdeju. Tautas deju lieluzvedums uzskatāms par otru lielāko svētku sarīkojumu aiz apvienoto koņu koncerta. J. Jurjāns informēja arī par uzveduma programmas norisi, kuŗa izstrādāta kopīgi ar V. Dzelmi.

Informācijas nozares vadītājs E. Sakss norādīja, ka būs nepieciešami daudzi palīgi informācijas birojā un atsevišķajos svētku sarīkojumos. Birojs sāks darboties jau ceturtdien, 29. augustā, kad būs atvērts no plkst. 8 rītā līdz 12 naktī. No 30. augusta plkst. 8 rītā birojs nepārtraukti darbosies līdz 31. augustam plkst. 12 naktī, 1. septembrī no plkst. 7 rītā līdz 10 vakarā, bet 2. septembrī no plkst. 8 rītā līdz 2 pēcpusdienā. Informācijas biroja tālrunis, sākot ar 29. augustu, ir (216) 621-6696. Birojā būs dabūjams svētku vadonis, žetoni un dažādi informācijas materiāli. Tajā būs iekārtots arī adrešu galds, lai palīdzētu iebraucējiem vieglāk sazināties ar paziņām. Biroja darbinieku komplektēšanu uzņēmās R. Auzenberga.

Mūzikas daļas vadītājs J. Ūdris informēja, ka apvienoto koņu koncertu ievadīs ar fanfarām, sekos ASV himna un rīcības komitejas pr-ža K. Avena uzruna. Pēc Anša Tipāna teikta prologa svētku dalībnieki vienosies Latvijas himnā, pēc kuŗas runās Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītājs Dr. A. Spekke. Koncerta ievadījuma daļas nobeigumā paredzēta kāda ASV senātora runa, ja tāds būs ieradies, un Klīvlendas pilsētas galvas apsveikums, pēc tam iepazistināšana ar prominentajiem klātesošajiem.

Priekšsēdis K. Avens sēdes nobeigumā atgādināja visiem nozaŗu vadītājiem un atsevišķo sarīkojumu kārtotājiem, ka visi sarīkojumi jāsāk precīzi paredzētajā laikā, nevadoties no publikas ierašanās, jo pat 5 minūšu nokavējums var „iedzīt" laika trūkumā citus sarīkojumus. Galvenais kasieris K. Miške vēl norādīja, ka iespējama budžeta paaugstināšanas nepieciešamība.

J. E.

Klīvlendas latviešu apvienotās ev.-lut. draudzes dievnamā māc. I. Gaide iesvētījis ASV armijas kaŗaviru Kārli Baumani; pa labi draudzes priekšnieks T. Berkulis. Foto: P. Blūms

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

NJUJORKA

⊙ Pēc Njujorkas latviešu ev.-lut. draudzes grāmatām kopš 1946. gada, kad sāka ierasties pirmie pēckaŗa iecelotāji, kristīti 727 bērni, iesvētīti 850 jaunieši, salaulāts 491 pāris un apbedīti 777 mirušie. Šogad kristīti 13 bērni, iesvētīti 45, salaulāti 8 un miruši 34. Draudzē pašreiz ir 451 loceklis, kas vecāks par 70 gadiem; visvairāk Brukliņā — 107, Bronksā — 64 un Longailendā — 68. Vecākie draudzes locekļi Berta Andersone, Kristīne Muceniece un Pēteris Kļaviņš tuvojas 95 gadiem. Pagājušajā gadā draudzē iestājušies 50, šāgada pirmajā pusē 23 jauni locekļi. No nodevām atsvabināti 263, bet draudzei parādā 620, no kuŗiem 90 maksājumus nav kārtojuši 4 vai vairāk gadus.

KLĪVLENDA

⊙ Lilijas Gleškes tautiskā uzveduma „Atvadības" pēdējais kopmēģinājums notika 17. augustā Brīvmūrnieku templa lielajā zālē, kur notiks arī izrāde dziesmu svētku ietvaros 2. septembrī. Vakarā mēģinājuma dalībnieki kopā ar viesiem pulcējās DV apvienības sarīkojumā, kuŗā sniedza jauku programmu. Tās pirmā daļa bija latviešu komponistu oriģināldziesmām un operu ārijām, pavadījumus veicot pianistei Anitai Rundānei. Otrā daļā bija humoristiski priekšnesumi. Uzveduma „Atvadības" mēģinājums turpinājās arī 18. augustā, šoreiz DV apvienības mītnē.

⊙ Apvienotajā draudzē 18. augustā iesvētīja Kārli Baumani, kuŗu pavasarī iesauca ASV bruņotajos spēkos, tādēļ viņš nevarēja iesvētīties reizē ar pārējiem jauniešiem. Iesvētes dievkalpojumā, kuŗu vadīja draudzes mācītājs I. Gaide, kuplināja ērģelniece Anita Rundāne un baritons A. Rumģis.

⊙ Bijušo Rīgas skolotāju institūta absolventu iniciātoru grupa E. Kalniņas, M. Avenes un J. Kalnieša vadībā noorganizējusi kādreizējiem institūta audzēkņiem satikšanos dziesmu svētku laikā — 1. septembrī plkst. 10 vakarā Šeratona viesnīcas Erie Room telpās. Sanāksmi vadīs rakstnieks N. Kalniņš. Papildziņas par sanāksmi svētku laikā būs saņemamas informācijas birojā.

J. E.

Svešos vējos

MŪSU ŅUJORKAS REDAKTORA VIKTORA IRBES CEĻOJUMA PIEŠĪMES (3)

PĀRI KALNIEM

Pie Denveras sākas Klinšu kalni, kuŗu augstākās virsotnes sniedzas pāri 14.000 pēdām. Augšup ved līkumoti, bet samērā labi ceļi; apakšā ir egļu un priežu meži ar slaidiem kokiem, kuŗu zari tomēr ļoti īsi. Vietām ceļš vijas gar aizas malu. Paraugoties lejup, ja vien galva nereibst, redzams burbuļojam kāds strautiņš. Ceļa otrā pusē pacelas augsts kalns, no kuŗa uz ceļa nobrukuši daži klinšu bluķi. Jo augstāk ceļš lokas kalnos, jo mazāki kļūst koki, kamēr izzūd pavisam. Ir vairs tikai akmeņi, niecīga zāliņe un zilas vai dzeltenas puķītes. Kā kalnu virsotnēs, tā arī ceļa malās vēl redzams sniegs. Šādā vietā pieturot, var jūlija vidū pamatīgi izpikoties ar mīksto masu vai arī tikai papriecāties par tās balto krāsu. No kupenām rit ūdens, izveidodams mazus strautiņus. Šogad bijusi krietna sniega kārta. Mums stāsta, ka vēl jūnijā kalnos vajadzējis doties sniega arkļiem, lai atbrīvotu pāreju no „baltās svētības", kuŗa bijusi krietni sakrājusies pēdējā sniega vētrā. Springu apkārtnē pat bijusi vairāku pēdu bieza krusas kārta.

Pie debesīm krājas melni mākoņi, un nav ilgi jāgaida, kad nomirgulo zibens un nodārd spēcīgs pērkona grāviens, kas kalnos atskan daudzās atbalsīs. Sāk līt lielām lāsēm, ar maziem krusas gabaliņiem. Negaiss tomēr ātri pāriet, iespīdas atkal saule, bet pēc pusstundas vai stundas viss atkārtojas. Kaut brīžiem jūtamas vēsas gaisa strāvas, ir tomēr pietiekami silts, lai stalgātu krekli. Varbūt tādēļ, ka šoreiz nav gadījies spēcīgs vējš.

Pašā augstākajā kalnu pārejā iekārtots informācijas centrs ar veikalu, kuŗā var iegādāties pāradzas pāri 14.000 pēdām. Augšup ved līkumoti, bet samērā labi ceļi; apakšā ir egļu un priežu meži ar slaidiem kokiem, kuŗu zari tomēr ļoti īsi. Vietām ceļš vijas gar aizas malu. Paraugoties lejup, ja vien galva nereibst, redzams burbuļojam kāds strautiņš. Ceļa otrā pusē pacelas augsts kalns, no kuŗa uz ceļa nobrukuši daži klinšu bluķi. Jo augstāk ceļš lokas kalnos, jo mazāki kļūst koki, kamēr izzūd pavisam. Ir vairs tikai akmeņi, niecīga zāliņe un zilas vai dzeltenas puķītes. Kā kalnu virsotnēs, tā arī ceļa malās vēl redzams sniegs. Šādā vietā pieturot, var jūlija vidū pamatīgi izpikoties ar mīksto masu vai arī tikai papriecāties par tās balto krāsu. No kupenām rit ūdens, izveidodams mazus strautiņus. Šogad bijusi krietna sniega kārta. Mums stāsta, ka vēl jūnijā kalnos vajadzējis doties sniega arkļiem, lai atbrīvotu pāreju no „baltās svētības", kuŗa bijusi krietni sakrājusies pēdējā sniega vētrā. Springu apkārtnē pat bijusi vairāku pēdu bieza krusas kārta.

Pie debesīm krājas melni mākoņi, un nav ilgi jāgaida, kad nomirgulo zibens un nodārd spēcīgs pērkona grāviens, kas kalnos atskan daudzās atbalsīs. Sāk līt lielām lāsēm, ar maziem krusas gabaliņiem. Negaiss tomēr ātri pāriet, iespīdas atkal saule, bet pēc pusstundas vai stundas viss atkārtojas. Kaut brīžiem jūtamas vēsas gaisa strāvas, ir tomēr pietiekami silts, lai stalgātu krekli. Varbūt tādēļ, ka šoreiz nav gadījies spēcīgs vējš.

Sos kalnus var apzīmēt par zelta kalniem, jo tajos daudz vietu, kur kādreiz atrada vai vēl tagad atrod zeltu. Bet ne visur raktuves izmanto, jo iegūtā zelta cena nav augsta, tādēļ daudzos gadījumos rakšana neatmaksājas. Dažs prospektors savu zelta bedri iekārtojis augstu kalnos, cits skalo strauta smiltis, bet ir arī it modernas raktuves. Visiem mērķis tomēr viens: pēc iespējas ātrāk uziet labu zelta āderi un kļūt bagātam, bet tas izdodas tikai nedaudziem. Dažs visu mūžu pavada kalnos, laimi meklēdams, apgādājies ar ēzeli, kapli un lāpstu, kas tik nepieciešami zelta atrašanai. Bet ar daudzām atradnēm saistās tikai leģendas no pagājušiem laikiem. — Centrālsitijā vēl ir opera, kuŗa vasarā notiek izrādes, studentiem tēlojot veco laiku augstāko šķiru tā laika goda tērpos.

Rietumu pusē kā mazs strautiņš sākas Kolorado upe, kuŗa tālākajā plūdumā kā varena straume laužas cauri Grand kanjonam. Ar mašīnu jāpārbrauc vismaz četras reizes šim mazajam Kolorado strautiņam. Līdzīgā veidā še sākas arī Jampas upe, kuŗa tikai ap 100 jūdžu tālāk klintīs izgrauzusi varenas aizas. Abas šīs upes vietām tek gar ceļa malu. Ja nu ceļš vijas pret kalnu, bet upe tek otrā virzienā, rodas iespaids, ka arī upe tek pret kalnu...

Klinšu kalnu rietumu pusē ir daudz apšu mežu vai vismaz puduru, kuŗos koki ir kā krietnā resnumā, tā arī tikai krūmu lielumā. Vietām tomēr redzami tikai kaili kalni ar sīku zāli vai paegļu krūmiem. Upju krastos aug vītoli, arī zāle še daudz zaļāka.

Šai apgabalā ir daudz lielu ranču, kuŗās audzē zirgus un gaļas lopus. Še neviens vairs nerunā par farmām un farmeŗiem. Tie ir tikai austrumu daļā, bet še — rančas tādā plašumā, cik tālu vien skatiens sniedz. Lopi ganās savvaļā un dažreiz parādās arī uz ceļa, tādēļ braucējiem jāuzmanās. Palaikam ceļam pārlec arī kāds stirnu buks vai mierīgi pārliet fazānu ģimenes.

KONKORDIEŠU TIKŠANĀS KLĪVLENDĀ

Konkordiju Zelmeni, Zinteniece un Valdemārija piederīgo kopīgas brokastis ASV latviešu 4. vispārējo dziesmu svētku laikā Klīvlendā paredzētas 1. septembrī plkst. 9 rītā Statler Hilton viesnīcas Forest City Ballroom telpās.

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu metī.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCAS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 2v0 Balmoral Avenue Toronto 7.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 331 Danforth Ave.

1. septembrī, plkst. 11 dienā dievkalpojums Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

15. septembrī, pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

6. oktobrī pl. 2 pēcp. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

MONTREĀLA

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29, P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montreālā.

1. septembrī, plkst. 11 no rīta vasaras sezonas beigu dievkalpojums Tērvetē.

Ar septembra pirmajām dienām draudzes mācītājs iet kārtējā atvaļinājumā.

29. septembrī, plkst. 2 pēcp. Montreālā dievkalpojums.

Māc. A. Voitkus, 8488 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv ev.-lut. Mieru draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

Draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un treš dienās plkst. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont.

ASV BAZNĪCAS

ŅUJORKA

Sakarā ar dziesmu svētkiem, 1. septembrī dievkalpojumu nebūs.

8. septembrī Salas baznīcā dievkalpojums pl. 10.30, Jonkeru baznīcā pl. 11 un Betlemes baznīcā pl. 2.

Bronksas skolas darbība atjaunosies sestdien, 7. septembrī pl. 10 ar dievkalpojumu, Bruklinas un Longailendas skolās ar 14. septembri.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznicas Sv. Pāvila draudze — 1688 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Cīņas draudze 5915 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1709, mācītāja mājā 538—7647.

KLIVLENDA

Klivlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi tojumā. Mācītājs K. Sautiņš, Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 9625 W. 214th St. Fairview Park, 30. ielas un Prospect Ave krustOhio, 44126

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Liventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

1. septembrī, dievkalpojums sakarā ar dziesmu svētkiem nenotiks.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trisvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznica — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59408, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 783.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

25. oktobrī — TLB inženieru un technikų kopas tradicionālā inženieru balle Inn On The Park telpās.

2. un 3. novembrī — Baltiešu simpozijs Toronto universitātē.

9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

9. novembrī — **Latviešu namā Latviešu sporta apvienības Ka-**7.30 balle Atlanta kluba telpās, **nadā gadskārtējais sarīkojums** — balle.

23. nov. — **Teātra izrāde „Pieci stabi" DVT Kanadā.**

18. janvārī — „Latvija Amerikā" apgāda rīkotā balle DV namā.

OŠAVA

26. oktobrī — **DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219** Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

SV. KATRĪNAS

14. septembrī — pl. 9 rītā Sv. Katrīnas M. M. kluba eksternās šaušanas sacīkstes un plkst. Genevas ielas galā pie ezera.

Abas Berlīnes apmainīsies laikrakstiem

Ar 1. augustu abām Berlīnēm atļauts apmainīties laikrakstiem. Tas nozīmē, ka Rietumberlīnē būs pērkami Austrumvācijā izdotie laikraksti, bet Austrumberlīnē — Rietumvācijas izdevumi. Šāda vienošanās pagaidām paredzēta uz 6 mēnešiem kā „izmēģinājuma laiks". Kopš 1950. gada Austrumvācijā tikai „izredzētiem" žurnālistiem un politiķiem bija atļauts saņemt Rietumberlīnes laikrakstus, izprasot īpašu policijas atļauju.

Laikrakstu izmaiņu starp sadalīto Vāciju pirmais ierosināja Austrumvācijas komūnistu vadītājs Ulbrichts jau pirms diviem gadiem, bet, kad Rietumvācija tam piekrita, viņš interesi zaudēja. Likās nesaprotami, ka komūnisti, kas tik karsti tīko savus propagandas materiālus ieplūdināt Rietumvācijā, pēkšņi vairs nevēlas laikrakstiem apmainīties. Viens no iemesliem bija zināmas bailes, ka Rietumvācijas laikraksti varētu „saindēt" austrumvāciešus. Bet tagad izrādās, ka bijis arī cits iemesls, kas Ulbrichtu spieda domu mainīt un atteikties no laikrakstu apmaiņas: Austrumvācijas laikrakstu metiens ir ļoti ierobežots, tādēj nopēmēju skaitam pieaugot, varētu rasties zināmas grūtības tirāžas palielināšanā. Ja turpmākajos 6 mēnešos Austrumvācija būs spējīga laikrakstus netraucēti piegādāt, ir iespējams, ka apmaiņa notiks pastāvīgi. Galvenā Austrumvācijas komūnistu avīze ir „Neues Deutschland", ar vienu miljonu lielu apgrozību. Šo laikrakstu varēs brīvi iegādāties Rietumberlīnē un Rietumvācijas laikrakstu stendos.

Austrumvācijas laikrakstu izplatīšanas firma Gebrueder Petermann izteikusies, ka „Neues Deutschland" izdevniecība atturīga pacelt izplatību uz ārzemēm virs dažiem tūkstošiem eksemplāru dienā. Austrumvācijas laikraksti, kuriem relātīvi maza apgrozība, nav spējīgi produkciju jūtamāk palielināt, laikam jau tā paša papīra trūkuma dēļ. Minētā firma domā, ka pat tad, ja Austrumvācija vēlētos pacelt laikrakstu izsūtīšanu uz Rietumiem, paietu vairākas nedēļas, kamēr izdevniecības spētu pārskaņoties uz palielinātu metienu.

SĪKĀS ZIŅAS

● ASV prezidents Džonsons apstiprinājis plānu, kas paredz samazināt sūtniecību un konsulātu ierēdņu skaitu visā pasaulē par 10.000 personām. Plāns uzskatāms par ietaupījumu daļu ASV maksājumu atvieglināšanas programmā.

● Taškentā, centrālajā Pad. savienībā, ar 3 gadiem spaidu darbu nometnē notiesāts 23 gadus vecais amerikānis Stefans Ebnijs no Milvokiem. Viņš apvainots par marihuanas ievešanu. Šis jau ir trešais gadījums mēneša laikā, kad, apsūdzot par narkotisku vielas ievešanu Pad. savienībā notiesāti ASV pavalstnieki. Pārējiem piespriestais sods ir 2 un 5 gadi. Pirms mēneša Taškentā ar 4 gadiem spaidu darbos notiesāts arī 20 gadu vecais Vankuveras students Viljems Lithīds. Arī kanadietis apvainots par narkotisko vielu „importēšanu" Pad. savienībā, kad ceļojuma laikā pārsēdies padomju lidmašīnā.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lādzam zvenīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto

CEĻINIEK,
ATPŪTIES „ROTĀ"!
Tikai 12 jūdžu no Ņujorkas, bet kalnos.
★ Latviska vide un viesmīlība ★

SESTDIEN, 31. aug. plkst. 10 no rīta
ŠAUŠANAS TRENIŅSACĪKSTES. Vakarā MEDNIEKU KLUBA BALLE, uzvarētāju apbalvošana un priekšnesumi.

SESTDIEN, 7. SEPTEMBRĪ, pl. 5 pēcp.
senāt. A. Rumpēters referēs par ģen. J. Balodi kā atbrīvošanas cīņu virspavēlnieku un karavīru.

SESTDIEN, 21. SEPTEMBRĪ, vakarā
K. Pētersons stāstīs par aizjūras zemēm un rādīs krāsu diapozitīvus.

SESTDIEN, 12 oktobrī
VETERĀNU DIENAS ROTĀ Latvijas valsts dibināšanas 50 g. zīmē. Tradicionālās šaušanas sacīkstes starp komandām un individuāli sāksies plkst. 10 no rīta. Pieteikšanās pie E. Kundziņa: ROTA, ELKA PARK, N. Y. 12427, tālr. (518) 589-9878.

✝

Šāgada 25. augustā Toronto pēc ilgām un grūtām ciešanām aizgājis mūžībā mūsu mīļais

JĀNIS ARTURS BĒRZIŅŠ

dzimis 1910. gada 3. janvārī Rīgā.
Pēc viņa sēro
BRĀLIS UN SVAINE

✝

Aizsaulē aizsaukts

JĀNIS ARTURS BĒRZIŅŠ

dzimis 1910. gada 3. janvārī Rīgā,
miris 1968. gada 25. augustā Toronto.

Skiršanās sāpes vēl jūtu,
Kad man ardievas teici.

Dziļās sērās
SIEVA UN MEITA

Mūžībā aizgājis mūsu gaitu līdzgaitnieks
MAG. IUR.

ALEKSANDRS CIMDIŅŠ

konkordijas Valdemārijas filistrs-dibinātājs

Sēro
KONKORDIJA ZELMENIS

KAD PIENĀKUSI
JŪSU KĀRTA
UZŅEMT VIESUS ...
IZVĒLIETIES
SKAIDRO
PUTOJOŠO

AR TO VAR
PACIENĀT IKVIENU!

18. novembrī iznā

Autore stāst
šanas 1944. g
ta ir dzīves
tēviem, māt
izdomu par
tiem, kam n

Šī ir GRĀMATA, kas pārspēj
okupantu izrīcībām

Grāmata gliti iesieta

PASŪTINĀJUMA ZĪME.

Lūdzam izsūtit ..... eks. „SARKAN

Vārds, uzvārds .....

.....

Datums ..... Pa

DAUGAVAS VAN
491 College Street,

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJA
GRĀMATNIECIBĀ

Latviešu vēsture dzejā un gleznās, 1., 2., 3
J. Kronlina — 379 Baigā gada dienas .....
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10.
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II. .....
Jānis Rozentāls, gleznu mape .....
Melngaiļa-Vītola — 50 Latviešu tautas dziesm
Autoru kopas — Sinonimu vārdnīca .....
J. Jaunsudrabiņa — Zaļā grāmata, I., II. ....

DAUGAVAS VANAGU grā
491 College St., Toronto 4

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJĀM— VIESĪBAM KAZAM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei
pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

LAIK
LAT
AM
atsevišķi r
Toronto l

UNITED CITIZENS FOR N

„United Citizens for Nixon" ir pilso
cija, kura ir pārliecībā, ka tikai tad,
pektē likumu un pilsoņu tiesības,
progress to labā, kam nepieciešama
ka tikai respektējot likumu, var novē
netaisnības un nodrošināt nākotni.
No latviskā viedokļa raugoties, jā
kai tad, kad ASV prezidenta amatu
na, kura arvien bijusi cīnītāja apspi
bā, mums atkal var atjaunoties ceri
pēdējos gados sāka redzami izsikt —
ņa atgūt Latvijai un mūsu tautai at
bas nav veltīga! Šāda persona neapš
publikānu partijas kandidāts
RICHARD NIXON.
Organizācijai „United Citizens for
pievienojušies daudzi latvieši. Šis
pārstāvji atsevišķās pavalstīs un pilsē
sotā — Eriks Dunduŗs, Virdžinijā —
Berķis, Illinojā — Dr. Laimonis Stre
— Arturs Deksnis, Ņujorkā — Kārlis
šingtonas pavalstī — Andris Zommers
lē — Voldemars Meķis, Viskonsinā —
deks, Ņudžersijā — Vilis Neimanis u
Hazners, Floridā — Olģerts Bodnieks
jā — Dr. Ilgvars Spilners, Delaverā —
Baidiņš, Konektiketā — Ints Vanags
— Osvalds Blūmītis, Nebraskā — Jā
Ohaio — Dr. Jānis Bungs, Klīvlendā
Avens, Masačusetā — Aksels Mangul
nā, D. C. — Jānis Caucis, Kalifornij
Teša, Čikagā — Olģerts Pavlovskis. Vo
pavalstīs šīs organizācijas „American
vision" ir veidošanās stadijā. Izmanto
svētku laiku Klīvlendā, aicinu visus c
pārstāvjus, kā arī interesentus pieda
smē Sheraton Sahara moteli (Studio —
sestdien, 31. augustā, plkst. 10.30 no r
zē būs saņemami arī jaunākie mate
skaidros „Nixon Club" nozīmi un darb
Nododot šo paziņojumu, reizē arī
latviešus atbalstīt minēto organizāciju
Voldemars Korsts,
United Citizens for Nixon — American -La
Temporary Chairman,
2932 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill.

18. novembrī iznāks otrais izdevums

LILIJAS ZARIŅAS

SARKANĀ MIGLA

Autore stāsta par dzīvi okupētajā Latvijā kopš Jelgavas krišanas 1944. gada vasarā līdz izbēgšanai uz Rietumiem. Grāmata ir dzīves stāsts par visu, ar ko toreiz bija jāsaduras mūsu tēviem, mātēm, brāļiem un māsām. Tas tālu pārsniedz katru izdomu par pazemojumiem, kuŗi bija jāpacieš un jāpārdzīvo tiem, kam nebija laimes izkļūt brīvībā

Šī ir GRĀMATA, kas pārspēj visus iepriekšējos izdevumus PAR okupantu izrīcībām un DZĪVI okupētajā LATVIJĀ

Grāmata glīti iesieta — 588 lapas puses, maksā $7.50

PASŪTINĀJUMA ZĪME.

Lūdzam izsūtīt ..... eks. „SARKANĀ MIGLA". Samaksai pievienoju $.....

Vārds, uzvārds ..... Adrese .....

....

Datums ..... Paraksts .....

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Meklē aukli
5 mēnešus vecam bērnam Bayview—Eglinton rajonā.

Zvanīt Toronto
481-5359
vai 447-5861.

Klusā mājā

tuvu satiksmei un veikaliem
IZDODAMA
tikko remontēta istaba ar virtuvi (ar vai bez mēbelēm).
Uz vēlēšanos vēl viena istaba ar garāžu.
Zvanīt pēc pl. 5 vakarā Toronto HO6-1481.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

RALTIC MOVERS

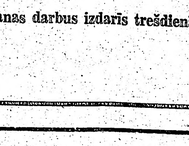

Tālr. 534-1403, Toronto

✝

Mūsu mīļā

ANNA SIMSONS

dzim. NIKOLSKAJA

dzimusi 1892. gada 7. aprīlī Simbirskā, Krievijā,
mirusi 1968. g. 19. augustā Toronto, Kanadā.

Saldu dusu Dieva mierā!

Dziļās sērās:
MEITA OLGA GRIMBLY ar VĪRU,
DĒLI ANDREJS AR ĢIMENI UN
IVĀRS AR GIMENI

NATIONBUILDERS '68

DEJU KOPAS, LABĀKIE KANADIEŠU KOŖI, TAUTAS DZIESMU DZIEDĀTĀJI UN INSTRUMENTĀLISTI — KANADAS TAUTU MANTOJUMA SATRAUCOŠS KALEIDOSKOPS.

2000 DALĪBNIEKU

CANADIAN NATIONAL EXHIBITION GRANDSTAND

Toronto – 1968. gada 1. un 2. septembrī – plkst. 8.15 vak.

Daļa no Kanadas kultūras veidotājiem:

Indieši	Kroāti	Lietuvieši
Īri	Holandieši	Morāvieši
Skoti	Igauņi	Poļi
Velši	Somi	Krievi
Angļi	Vācieši	Slovaki
Franči	Ungāri	Slovēņi
Ķīnieši	Itālieši	Šveicieši
		Ukraiņi

IEEJAS KARTES — $1 — $1.50 — $2 — iegādājamas:

Community Folk Arts Council — 1. stāvā
Wellington St. East — tālr. 363-9311
The Ethnic Press Newspapers
Arka grāmatveikālā 575 Queen St. West
Prince George Hotel Ticket Agency
Moodey's Ticket Offices
Salsberg's Ticket Agency
Arcade smēķēšanas piederumu veikalā
Brotherton's Travel Service
Claire's cigāru veikalā
Murray—Allan Discounts
Post House ceļojumu birojā

CANADIAN NATIONAL EXHIBITION

Atvērta līdz 2. septembrim svētdienās no plkst. 1.30 pēcp.

G. C. Hendrie, President.

L. C. Powell, General Manager.

JAUNĀKAIS UN IEVĒROJAMĀKAIS GRĀMATNIECIBĀ

Latviešu vēsture dzejā un gleznās, 1., 2., 3. à	$ 6.80
J. Kronlina — 379 Baigā gada dienas	9.60
Latviešu tautas teikas un pasakas, 1. — 10. à	7.80
A. Rupaiņa — Archeolingvistika, I., II.	10.00
Jānis Rozentāls, gleznu mape	24.00
Melngaiļa-Vītola — 50 Latviešu tautas dziesmas	3.00
Autoru kopas — Sinonimu vārdnīca	6.00
J. Jaunsudrabiņa — Zaļā grāmata, I., II.	7.80

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīca,
491 College St., Toronto 4, Ont.

The Canadian National Exhibition atvērta svētdienās na plkst. 1:30 pēcp.

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.

īrē telpas

DEJAM— VIESĪBAM KĀZAM—

Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

---

LAIKRAKSTA

LATVIJA

AMERIKA

atsevišķi numuri dabūjami

Toronto latviešu veikalos

UNITED CITIZENS FOR NIXON.

„United Citizens for Nixon" ir pilsoņu organizācija, kuŗa ir pārliecībā, ka tikai tad, ja valstī respektē likumu un pilsoņu tiesības, iespējams arī progress to labā, kam nepieciešama palīdzība. Un ka tikai respektējot likumu, var novērst nodarītās netaisnības un nodrošināt nākotni.

No latviskā viedokļa raugoties, jāizprot, ka tikai tad, kad ASV prezidenta amatu ieņems persona, kuŗa arvien bijusi cīnītāja apspiesto tautu labā, mums atkal var atjaunoties cerības — kuŗas pēdējos gados sāka redzami izsikt — ka mūsu cīņa atgūt Latvijai un mūsu tautai atņemtās tiesības nav veltīga! Šāda persona neapšaubāmi ir republikāņu partijas kandidāts.

RICHARD NIXON.

Organizācijai „United Citizens for Nixon" jau pievienojušies daudzi latvieši. Šīs organizācijas pārstāvji atsevišķās pavalstīs un pilsētās ir: Minesotā — Eriks Dunduŗs, Virdžīnijā — prof. Dr. A. Berķis, Illinojā — Dr. Laimonis Streips, Detroitā — Arturs Deksnis, Ņujorkā — Kārlis Balodis, Vašingtonas pavalstī — Andris Zommers, Indianapolē — Voldemars Meņķis, Viskonsinā — Modris Ludeks, Ņudžersijā — Vilis Neimanis un Daumants Hazners, Floridā — Oļģerts Bodnieks, Pensilvānijā — Dr. Ilgvars Spilners, Delaverā — Dr. Andrejs Baidiņš, Konektiketā — Ints Vanags, Vollostonā — Osvalds Blūmītis, Nebraskā — Jānis Ritums, Ohaio — Dr. Jānis Bungs, Klīvlendā — Kārlis Avens, Masačusetā — Aksels Mangulis, Vašingtonā, D. C. — Jānis Caucis, Kalifornijā — Oļģerts Tešs, Čikagā — Oļģerts Pavlovskis. Vairākās citās pavalstīs šīs organizācijas „American Latvian Division" ir veidošanās stadijā. Izmantojot dziesmu svētku laiku Klīvlendā, aicinu visus organizācijas pārstāvjus, kā arī interesentus piedalīties sanāksmē Sheraton Sahara motelī (Studio — V. Korsts) sestdien, 31. augustā, plkst. 10.30 no rīta, kur reizē būs saņemami arī jaunākie materiāli un izskaidros „Nixon Club" nozīmi un darbību.

Nododot šo paziņojumu, reizē arī aicinu visus latviešus atbalstīt minēto organizāciju.

Voldemars Korsts,
United Citizens for Nixon — American - Latvian Division
Temporary Chairman,
2932 W. Eastwood Ave., Chicago, Ill. 60625.

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

TORONTO PILSĒTAS PAZIŅOJUMS PAR ATKRITUMU AIZVĀKŠANU

Tā kā pirmdiena, 2. SEPTEMBRIS ir pašvaldību svinama diena, šai dienā atkritumus nenovāks.

Pirmdienas darbus veiks otrdienā, bet otrdienas savākšanas darbus izdarīs trešdienā.

H. F. ATYEO, P. Eng.
ielu komisārs

Prof. J. D. AKERMANS

izsaka sirsnīgu pateicību

visām organizācijām un individuālām personām, kas viņu smagās operācijas un gaŗā un grūtā veseļošanās laikā, no š. g. 19. apr. (Abd. Aertic Aneurysm - Iliac Graft), atmināja un deva morālu atbalstu gan personīgi, gan ar veltēm.

Kad būs pilnīgi spēki atgūti, cerēsim, ka atkal normālās, draudzīgās attieksmes varēsim atjaunot.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA

THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00

GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMUNISMU.

Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

VISLABĀKĀS GAĻAS PRECES UN DELIKATESES

iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernākajos un kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas un delikatešu veikalos,

KUR VALDA KVALITĀTE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park) tālr. RO 6-4982
YORKDALE SHOPPING CENTRE —7838866

MĒS IESPIEŽAM

- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

SPORTS

KUPLS DALĪBNIEKU SKAITS JAUNATNES MEISTARSACĪKSTĒS VIEGLATLĒTIKĀ

Daudz gadu jau aizritējuši kopš laika, kad Sidrabenes bērnu vasaras nometne Toronto tuvumā atradās Kanadas latviešu sporta vadības pārziņā, taču tolaik organizētie sporta svētki saglabājušies kā gadskārtēja tradicija, arī plašā sarīkojuma vadība joprojām ir Latviešu sporta apvienības Kanadā ziņā.

Nule 18. augustā aizvadītajos Sidrabenes sporta svētkos, kuŗi bija apvienoti ar Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēm vieglatlētikā, piedalījās ap 140 dalībnieku. Svētku vadītāji, kā parasti, rūpējās, lai sacensības risinātos pēc visiem oficiālajiem vieglatlētikas noteikumiem. Balvu klāsts, arī kā parasti, bija bagātīgs. Apmeklētāji, kas pirmo reizi ieradās Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs, ar interesi apskatīja skaistās ceļojošās balvas. Protams, vēsturiski un māksliniecīski vērtīgākās ir Sidrabenes bērnu nometnes pirmā atbildīgā vadītāja Roberta Plūmes piemiņai izcīnāmās. Šīs abas mūžīgi ceļojošās balvas Roberts Plūme, kas pats bija izcils sportists, savā laikā saņēma no neatkarīgās Latvijas valsts prezidenta Alberta Kviešа rokām un savu aktīvā sportista gaitu 25 gadu jubilejā. Valsts prezidenta balvu tagad iegūst teicamākais jaunietis, kopīgi vērtējot peldēšanas un vieglatlētikas rezultātus, bet R. Plūmes jubilejā saņemto balvu nu izpelnās teicamākā meitene. Ir saprotams, ka ikviens jaunais sportists cenšas šo balvu uz vienu gadu izcīnīt, bet to iespēj tikai tie, kam ir dotumi, cīnas spars un griba uzvarēt. Pārlasot sportistu vārdus, kuŗi šīs balvas ieguvuši aizvadītajos gados, un iepazīstoties ar šo 16 gadīgo vai jaunāko jauniešu iespētajiem rezultātiem, neviļus uzmācas jautājums, kādēļ tik daudzi no viņiem nav palikuši uzticīgi sporta laukumam arī vēlāk. Ja kādu no šiem aizgājušajiem vēl redz vieglatlētikas laukumā, tad tikai gadījuma dēļ. Varbūt LSAK iecerētā sporta laukuma izbūve Sidrabenē radīs apstākļus, kuŗos mūsu apdāvinātā sporta jaunatne mēģinās panākt vairāk nekā tikai meistartitulu latviešu sacīkstēs.

Sporta svētkus ievadīja ar māc. A. Čopa dievkalpojumu Sidrabenes brīvdabas baznīcā, bet sacīkstes atklāja LSAK pr-dis V. Sališs.

Kanadas latviešu jaunatnes meistarsacīkstēs techniskie rezultāti bija šādi:

Meitenēm 8—10 gadu vecumā: 60 m skrējienā — 1./2. Dina Kalna un Rita Krēsliņa 9,7 sek., 3./4. Indra Pulciņa un Vikija Gregorija 10,4 sek.; tāllēkšanā — 1. D. Kalna 3,35 m, 2. Aida Putniņa 2,95 m un 3. Rita Treiguta 2,83 m; augstlēkšanā — 1./2. Lilita Tanne un R. Treiguta 0,95 m, 3. D. Kalna ar līdzīgu 0,95 m rezultātu.

Meitenēm 11—13 gadu vecumā: 60 m skrējienā — 1. Brigita Kampe 8,9 sek., 2./3. Ruta Sabanska un Sandra Gailite 9,0 sek.; tāllēkšanā — 1. B. Kampe 3,84 m, 2. Viviana Lubgana 3,70 m un 3. Antra Roze 3,68 m; augstlēkšanā — 1. Laima Cera 1,25 m, 2. Benita Kalna 1,20 m un 3./4. B. Kampe un Ilze Asare 1,15 m.

Meitenēm 14—16 gadu vecumā: 60 m skrējienā — 1. Ligita Kalniņa 8,4 sek., 2. Daina Siliņa 8,7 sek. un 3. Māra Zirne 8,9 sek.; 100 m skrējienā — 1. Lig. Kalniņa 13,7 sek., 2. D. Siliņa 14,1 sek. un 3. Andra Ulmane 15,1 sek.; tāllēkšanā — 1. Lig. Kalniņa 4,44 m, 2. A. Ulmane 4,42 m un 3. M. Zirne 4,14 m; augstlēkšanā — 1. A. Ulmane 1,30 m, 2. Lig. Kalniņa 1,25 m un 3. Sarma Meka 1,15 m; lodes grūšanā — 1. A. Ulmane 8,70 m, 2. Ingrīda Lubgane 7,84 m un 3. Astrīda Ploriņa 7,40.

Meitenēm 17 un 18 gadu vecumā: 60 m skrējienā — 1. Anita Jaunzeme 8,0 sek. un 2. Vija Bruniņa 9,1 sek.; 100 m skrējienā — 1. A. Jaunzeme 12,7 sek., 2. V. Bruniņa 14,5 sek. (Uzvarētājas rezultāts būtu jauns Kanadas latviešu rekords, taču aizmugures vējš bija spēcīgāks par atļauto); tāllēkšanā — 1. A. Jaunzeme 4,44 m, 2. V. Bruniņa 4,21 m un 3. Ingrīda Lukovska 3,93 m; augstlēkšanā — 1. Kristīne Sališa 1,20 m, 2. V. Bruniņa 1,20 m un 3. A. Jaunzeme 1,10 m; lodes grūšanā — 1. V. Bruniņa 8,22 m, 2. A. Jaunzeme 6,82 un 3. I. Lukovska 6,36 m.

Zēniem 8—10 gadu vecumā: 60 m skrējienā — 1. Viktors Skujiņš 9,6 sek., 2./3. Andris Zilāns un Andris Vējiņš 9,8 sek.; tāllēkšanā — 1. V. Skujiņš 3,63 m, 2. A. Zilāns 3,39 m un 3. Pēteris Kaukis 3,27 m; augstlēkšanā — 1. Egils Stiebriņš 1,05 m, 2. V. Skujiņš 1,05 m un 3. Guntis Dāboliņš 1,00 m.

Zēniem 11—13 gadu vec.: 60 m skrējienā — 1. Arvīds Ozoliņš 8,3 sek., 2. Juris Bērziņš 8,5 sek. un 3. Andris Ūdris 8,6 sek.; tāllēkšanā — 1. A. Ozoliņš 4,40 m, 2. Andris Paukšēns 4,37 m un 3. Gunārs Paukšēns 4,22 m; augstlēkšanā — 1. Juris Bruniņš 1,35 m, 2. A. Ūdris 1,30 m un 3. Andris Bergvalds 1,25 m.

Zēniem 14—16 gadu vecumā: 100 m skrējienā — 1. Juris Kudrašovs 11,7 sek., 2./3. Ludis Hābs un Gatis Loze 12,3 sek.; tāllēkšanā — 1. G. Roze 5,63 m, 2. J. Kudrašovs 5,49 m un 3. Andris Ciemgalis 5,29 m; augstlēkšanā — 1. Ivars Kopštāls 1,55 m, 2. J. Kudrašovs 1,50 m un 3. Pēteris Jansons 1,45 m: lodes grūšanā — 1. I. Kopštāls 12,74 m, 2. A. Ciemgalis 11,85 m un 3. J. Kudrašovs 11,20 m.

Zēniem 17 un 18 gadu vecumā: 100 m skrējienā — 1. Normunds Goba 11,7 sek., 2. Namejs Batraks 12,1 sek. un 3. Andris Lakstīgala 12,7 sek.; tāllēkšanā — 1. A. Lakstīgala 5,81 m, 2. N. Goba 5,57 m un 3. Modris Lorbergs 5,42 m; augstlēkšanā — 1. A. Lakstīgala 1,70 m, 2. Imants Pērkons 1,65 m un 3. N. Batraks 1,50 m; lodes grūšanā — 1. N. Batraks 13,81 m, 2. N. Goba 12.00 m un 3. A. Lakstīgala 11,50 m.

Roberta Plūmes piemiņas balvu zēniem līdz 16 gadu vecumam ieguva Juris Kudrašovs (iepriekšējie ieguvēji, sākot ar 1959. gadu: J. Atraks, M. Ešmits, V. Kauliņš, G. Ozoliņš, E. Pilskalnietis, M. Vitants, I. Brolis un N. Batraks), bet meitenēm — Ligita Kaiņiņa (K. Gulēna, J. Rostoka, B. Atteka, M. Liepa, L. Stūre, Lolita Kalniņa, R. Bernāne un V. Bruniņa). Edgara Plūmes dāvināto ceļojošo balvu vispusīgākajai meitenei arī ieguva Ligita Kalniņa (sākot ar 1963. gadu: L. Stūre, L. Stūre, K. Ceļdoma, Lolita Kalniņa un V. Bruniņa). Kārļa Blumberga dāvināto ceļojošo balvu sekmīgākajai Sidrabenes jaunietei (16—18 g.) ieguva Anita Jaunzeme (sākot ar 1962. gadu: G. Upmale, E. Ozoliņa, B. Lorberga, L. Stūre, K. Ceļdoma un K. Ceļdoma). Latviešu kora ceļojošo balvu vispusīgākajai meitenei Sidrabenē vecumā no 11—13 gadiem saņēma Brigita Kampe (sākot ar 1962. gadu: M. Iberga, A. Ulmane, Ligita Kalniņa, S. Beka un R. Sabanska). Kanadas DV ceļojošo balvu sekmīgākajam jaunietim līdz 16 gadiem izpelnījās Juris Kudrašovs (sākot ar 1963. gadu: V. Treiguts, M. Vitants, I. Brolis, J. Udrovs un M. Siliņš), bet būvuzņēmēja Jāņa Brožes dāvināto ceļojošo balvu labākajam vieglatlētam 17—18 gadu vecumā šoreiz saņēma Andris Lakstīgala (sākot ar 1962. gadu: U. Vimba, V. Šiobe, V. Treiguts, V. Treiguts, V. Ziediņš un P. Mukts).

Sporta svētku ietvaros notika arī peldēšanas sacīkstes. Ar gandarījumu jāatzīmē, ka Sidrabenes zēnu nometnes vadītāja Judīte Vāgnere guvusi ļoti labus panākumus, apmācot jauniešus pareizi peldēt: salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, viņu stils un reizē ar to rezultāti ievērojami uzlabojušies.

Daudz dalībnieku piedalījās arī šaušanas sacensībās kā jauniešu, tā pieaugušo grupā. Bija arī sacensība basketbola soda metienos, kuŗā vairākkārt „spēkojās" tēvi ar dēliem vai pat ģimenes savā starpā.

Sporta svētku nobeigumā notika šāgada trešā volejbola sacensība starp Sidrabenes un Saulaines jauktajām vienībām. Izšķirējā spēlē ar 15—5, 16—14 rezultātu uzvarēja Sidrabenes virknējums, saņemot uz vienu gadu glabāšanā ceļojošo kausu. Ž. Z.

ILŪZIJU ĒRAS GALS

(Pārnesums no 1. lpp.)

vai tā patiešām notiks?

Nedrīkst aizmirst, ka aplams ir Čechoslovakijas notikumu salīdzinājums ar ungāru sacelšanos 1956. gadā. Budapeštā nacionālie ungāri un visa tauta sacēlās pret komūnismu. Toreiz padomju tanki samala šo revolūciju un atgrieza pie varas tautas ienīstos komūnistus. Čechoslovakijā turpretim notikusi dumpīgu komūnistu apspiešana pašā komūnisma imperijā. Tā kā dumpošanās notika pret apspiedējiem, tad pašu māju komūnistu vadoņus, kuŗus nodevībā apsūdz Maskava, atbalstīja gandrīz visa čechoslovaku tauta, kuŗas vairākums nekādā gadījumā nav komūnismam labvēlīgi noskaņots. Iespējams, ka šis atbalsts radās tādēļ, ka tauta cerēja Dubčeku konfrontācijā ar Maskavas kaklakungiem redzēt vairāk kā slovaku nekā komūnistu. Maskavai, droši vien, labāk būtu paticis pilsoņu karš, kuŗā, tāpat kā Ungārijas gadījumā, tā varētu liekulīgi steigties palīgā apspiest „ārzemju imperiālistu un buržuisko nacionālistu" sacelšanos. Bet pilsoņu kara Čechoslovakijā nav.

Čechoslovakijas gadījums skaidri rāda: lai cik ilgi brīva tauta atrastos svešas ideoloģijas un Maskavas imperijas kontrolē, tās pretestības gars nav apslāpējams. Ar nacionālajiem karogiem rokās savu nicināšanu Maskavai tās tanku priekšā spontānās demonstrācijās izteica tieši čechu un slovaku jaunieši. Padomju ieroču uguni Prāgas ielās salima pirmie iebrucēju upuŗi, un tie bija jaunieši.

Vai Dubčeks tiešām izrādīsies visas pasaules apbrīnots komūnistiskās terrora iekārtas reformātors vai arī tikai izveicīgs komūnistu karjērists, to rādīs nākotne. Viņa vārds tomēr jau kopš 1958. gada saistīts ar nacionālām tendencēm. Jau kā Slovakijas komūnistu partijas sekretārs Dubčeks saklausīja slovaku reakciju pret ortodoksālā komūnisma metodēm. Nacionālā pašlepnuma tendences slovaku un čechu komūnistu partijās parādījās drīz pēc Chruščova Pad. savienībā sāktās destaļinizācijas kampaņas. Aklā paklausība Maskavai bija sagatvojusi ceļu čecha Novotnija karjēras norietam. Še tomēr nav jāaizmirst arī gadsimtiem pastāvošās pretišķības starp slovakiem un čechiem. Tās pastāvēja Čechoslovakijas nacionālās neatkarības laikā, Hitlera un Kremļa okupācijas periodos un pastāv vēl tagad. Būtu pāragri pieņemt, ka nupat notikušā Maskavas okupācija uz visiem laikiem šo lielo Čechoslovakijas problēmu izdzēsusi. Tieši pamodinātais slovaku nacionālais pašlepnums bija pirmais pakāpiens Dubčeka karjērā uz Čechoslovakijas komūnistu partijas vadītāja posteni.

Gadījās, ka čechs Novotnijs pagājušajā gadā, apmeklējot Slovakiju, tās komūnistiem izteica dažas kodīgas piezīmes par slovaku lomu un vērtību. Apvainotie slovaku komūnisti tūlīt griezās pie Dubčeka, kas toreiz bija vēl tikai slovaku komūnistu partijas sekretārs, lai viņš pieprasa Novotnijam atvainošanos un izteikto piezīmju atsaukšanu. Dubčeks to arī darīja, bet Novotnijs protestu atstāja bez ievērības. Slovaku komūnisti Novotnijam to nepiedeva un sāka kalt plānus viņa nomainīšanai ar Dubčeku. Spēcīgi sabiedrotie Dubčekam radās arī žīdu intelektuāļu aprindās, kad pagājušajā gadā arabu un izraēliešu militārā konflikta laikā Novotnijs, paklausot Maskavai, apzīmēja Izraēlu par noziedzīgu agresoru. Dubčeks atkal protestēja. Bez lieka skaļuma Dubčeks Slovakijā bija atkal atvēris arī katoļu baznīcu durvis. Prāga gan protestēja, bet Dubčeks norādīja, ka tā ir pašu slovaku lieta.

Šie atklātībā maz minētie fakti kopā ar čechoslovakos gruzdošo vēlēšanos atgūt vismaz daļu zaudētās brīvības un Dubčeka mēģinājumi raisīties vaļā no saimnieciskās paklautības Maskavai, nākot klāt pieļautajai kritikas un vārda brīvībai, Dubčeku drīz vien Kremļa acīs padarija par aizdomīgu komūnisma sektantu, kuŗa šķiltās dzirksteles var radīt grūti apdzēšamu ugunsgrēku. Šobrīd vēl neviens nevar pateikt, vai pat ar savu tanku vareno dūri Prāgas ielās šīs dzirksteles Maskava apslāpējusi uz visiem laikiem.

Notikumi Čechoslovakijā plaši atbalsojušies pasaules presē. Valda uzskats, ka Čechoslovakijas okupācijas rezultātā lielākā zaudētāja beigās tomēr paliks Maskava. Aukstais karš, kas, liekas, bija gandrīz jau apdzisis, draud atjaunoties. Čechoslovakijas krīzes dienās no Parīzes atkal atskanēja vecā ģenerāļa Šarla Degolla balss. Viņš pasaulei atgādināja faktu, kuŗu tā bija gandrīz jau aizmirsusi: „Tāpat kā pārējās Austrumeiropas brīvās tautas arī Čechoslovakija ir Jaltas konferences upuris, Čechoslovakija nevar gaidīt Vašingtonas palīdzību, jo ASV, acīm redzot, to atstājušas Slovaku komūnisti Novotnijam to nepiedeva!"

No Šveices un arī citām vietām nāca satraucošā ziņa, ka padomju karaspēks Čechoslovakijā iesūtījis ar Vašingtonas ziņu. Protams, Vašingtona šo ziņu noraidīja kā nepareizu, taču labi informētās aprindās tai pašā laikā runāja par iespējamu ASV prezidenta Džonsona tikšanos ar Kosīginu. Vašingtonā runā, ka par iespējamu Čechoslovakijas okupāciju Baltais nams bijis informēts jau augusta pirmajās dienās, bet šī ziņa nākusi no amerikāņu izlūkošanas dienesta iestādījumiem, kuŗu aģenti, acīm redzot, iefiltrējušies līdz pat svarīgajiem Maskavas politikas tapšanas organiem.

Nav apstiprinājuma ziņai, ka Kosīgins un vēl daži Maskavas politbiroja locekļi bijuši pret tūlītēju padomju tanku sūtīšanu uz Prāgu un ka izšķirīgais vārds šī nepopulārā lēmuma pieņemšanā piekritis sarkanajiem maršaļiem, kuŗi prasījuši darīt galu arī Rumānijas komūnistu aušībām.

Teoriju, ka sarkanarmija kādu dienu var diktēt savu gribu politbirojam, līdz šim iespaidīgi atspēkojusi Maskavas apspiedējusi uz visiem laikiem.

Notikumi Čechoslovakijā plaši atbalsojušies pasaules presē. Valda uzskats, ka Čechoslovakijas okupācijas rezultātā lielākā zaudētāja beigās tomēr paliks Maskava. Aukstais karš, kas, liekas, bija gandrīz jau apdzisis, draud atjaunoties. Čechoslovakijas krīzes dienās no Parīzes atkal atskanēja vecā ģenerāļa Šarla Degolla balss. Viņš pasaulei atgādināja faktu, kuŗu tā bija gandrīz jau aizmirsusi: „Tāpat kā pārējās Austrumeiropas brīvās tautas arī Čechoslovakija ir Jaltas konferences upuris, Čechoslovakija nevar gaidīt Vašingtonas palīdzību, jo ASV, acīm redzot, to atstājušas Slovaku komūnisti Novotnijam to nepiedeva!"

No Šveices un arī citām vietām nāca satraucošā ziņa, ka padomju karaspēks Čechoslovakijā iesūtījis ar Vašingtonas ziņu. Protams, Vašingtona šo ziņu noraidīja kā nepareizu, taču labi informētās aprindās tai pašā laikā runāja par iespējamu ASV prezidenta Džonsona tikšanos ar Kosīginu. Vašingtonā runā, ka par iespējamu Čechoslovakijas okupāciju Baltais nams bijis informēts jau augusta pirmajās dienās, bet šī ziņa nākusi no amerikāņu izlūkošanas dienesta iestādījumiem, kuŗu aģenti, acīm redzot, iefiltrējušies līdz pat svarīgajiem Maskavas politikas tapšanas organiem.

Nav apstiprinājuma ziņai, ka Kosīgins un vēl daži Maskavas politbiroja locekļi bijuši pret tūlītēju padomju tanku sūtīšanu uz Prāgu un ka izšķirīgais vārds šī nepopulārā lēmuma pieņemšanā piekritis sarkanajiem maršaļiem, kuŗi prasījuši darīt galu arī Rumānijas komūnistu aušībām.

Teoriju, ka sarkanarmija kādu dienu var diktēt savu gribu politbirojam, līdz šim iespaidīgi atspēkojusi Maskavas apspiedējusi uz visiem laikiem.

Notikumi Čechoslovakijā plaši atbalsojušies pasaules presē. Valda uzskats, ka Čechoslovakijas okupācijas rezultātā lielākā zaudētāja beigās tomēr paliks Maskava. Aukstais karš, kas, liekas, bija gandrīz jau apdzisis, draud atjaunoties. Čechoslovakijas krīzes dienās no Parīzes atkal atskanēja vecā ģenerāļa Šarla Degolla balss. Viņš pasaulei atgādināja faktu, kuŗu tā bija gandrīz jau aizmirsusi: „Tāpat kā pārējās Austrumeiropas brīvās tautas arī Čechoslovakija ir Jaltas konferences upuris, Čechoslovakija nevar gaidīt Vašingtonas palīdzību, jo ASV, acīm redzot, to atstājušas Slovaku komūnisti Novotnijam to nepiedeva!"

No Šveices un arī citām vietām nāca satraucošā ziņa, ka padomju karaspēks Čechoslovakijā iesūtījis ar Vašingtonas ziņu. Protams, Vašingtona šo ziņu noraidīja kā nepareizu, taču labi informētās aprindās tai pašā laikā runāja par iespējamu ASV prezidenta Džonsona tikšanos ar Kosīginu. Vašingtonā runā, ka par iespējamu Čechoslovakijas okupāciju Baltais nams bijis informēts jau augusta pirmajās dienās, bet šī ziņa nākusi no amerikāņu izlūkošanas dienesta iestādījumiem, kuŗu aģenti, acīm redzot, iefiltrējušies līdz pat svarīgajiem Maskavas politikas tapšanas organiem.

Nav apstiprinājuma ziņai, ka Kosīgins un vēl daži Maskavas politbiroja locekļi bijuši pret tūlītēju padomju tanku sūtīšanu uz Prāgu un ka izšķirīgais vārds šī nepopulārā lēmuma pieņemšanā piekritis sarkanajiem maršaļiem, kuŗi prasījuši darīt galu arī Rumānijas komūnistu aušībām.

Teoriju, ka sarkanarmija kādu dienu var diktēt savu gribu politbirojam, līdz šim iespaidīgi atspēkojusi Maskavas apspiedējusi uz visiem laikiem.

Izmisiga cīņa par brīvību

(Pārnesums no 1. lpp.)

Kaut Prāgā vien atrodas 35.000 vīru liels okupācijas karaspēks, kuŗa neinformētie kareivji domā, ka vēl joprojām atrodas „manevros", čechoslovaku partija sasaukusi slepenu ārkārtas kongresu, kas bija paredzēts 9. septembrī. Raidītājs Brīvā Čechoslovakija ziņoja, ka šai kongresā piedalījušies 927 delegāti, kas prezidijā par pirmo sekretāru atkal ievēlējuši Dubčeku, bez tam Smrkovski, Černiku un divus citus reformistu vadītājus, kuŗi aizvesti okupācijas naktī. Bez viņiem jaunajā prezidijā vēl ievēlēti rakstnieku arodbiedrības vadītājs Goldstickers, agrākais jaunatnes organizācijas vadītājs Hejzlars, rakstnieks Vačuliks un citi intelektuāļi.

Protestējot pret brīvības apspiedējiem, čechi izsludināja vienu stundu ilgu ģenerālstreiku, kuŗu sirēnas paziņoja plkst. 12 dienā. Kā uz burvju mājienu pēkšņi apstājās visa kustība kā Prāgā, tā citās pilsētās. Vieglās un smagās satiksmes mašīnas, tramvaji un autobusi, pat vilcieni, kuŗus okupanti izmantoja saviem transportiem, palika stāvam kā gaisa uzbrukuma trauksmes laikā, nobloķējot ielās arī padomju militāro kustību. Slepenie raidītāji ziņoja, ka ģenerālstreiks uzskatāms par visas čechoslovaku tautas protestu pret okupāciju. 22. augusta rītā sāka darboties arī čechu īsviļņu raidītājs Brīvā Bratislava. Ar ģenerālstreiku solidarizējās pat čechoslovaku robežsargi, atstājot robežu ar Austriju pilnīgi neapsargātu, pašiem uz vienu stundu aizejot. Dažādās Prāgas daļās bija dzirdama automatisko ieroču uguns. Kādās padomju tanks apšaudīja slimnīcas ēku. Citi tanki ar automatisko ieroču lodēm drupināja ielās novietotās privātās automašīnas, lai tās padaritu čechu benzīnu padomju spēkratiem. Ģenerālstreika laikā Vltavas upes krastos dzirdēti pat lielgabalu šāvieni.

Radio Brīvā Čechoslovakija ziņoja, ka Vinogradas slimnīcā ievietoti 72 ievainotie, kas cietuši pirmo divu dienu sadursmēs ar okupantiem. Pankrecas cietumā ievietoti simtiem apcietināto. Durušinas cietuma vadība atteikusies okupantu apcietinātos čechoslovakus pieņemt, atbildot: „Mēs pieņemam tikai mūsu pašu policijas apcietinātos." Okupanti ielauzušies žurnālistu arodbiedrībā un apcietinājuši dažus žurnālistus. Citi paguvuši izbēgt pa logu. Okupanti arī ieņēmuši rakstnieku arodbiedrības birojus un čechu zinātnisko akadēmiju.

Kad Hradžinas pilī bija noraidīta ģen. Pavlovska sastādītā Prāgas marionešu valdība, valsts prezidents Svoboda pēkšņi izbrauca uz Maskavu. Pirms galvaspilsētas atstāšanas viņš paziņoja, ka dodas ceļā „ar brīvu gribu", bet daži čechu avoti apgalvoja, ka Svoboda uz Maskavu izsaukts, lai viņu tur piespiestu atzīt jauno nodevēju valdību.

Maskavas lidlaukā ģen. Svobodu ar lielu pompu sagaidīja Kremļa „troika" — partijas vadītājs Brežņevs, ministru prezidents Kosīgins un valsts prezidents Podgornijs, visiem dodot vecajam čechu ģenerālim pa „draudzības skūpstam". Tai pašā laikā padomju artilerija nodārdināja 21 salūtšāvienu. Prezidents Svoboda ar Kremļa varasvīriem

SĪKĀS ZIŅAS

● Vairāk nekā miljons gavilējošu kolumbiešu sveica pāvestu Paulu VI, kad tas ieradās Bogotā, lai piedalītos 39 eicharistiskajā kongresā. Pauls VI ir pirmais pāvests, kas apmeklē Dienvidameriku. 14.000 vīru lielajiem drošības spēkiem bija grūtības savaldīt sajūsmināto pūli, kas gandrīz uz rokām izcēla pāvestu no vaļējās automašīnas ceļā no lidlauku uz Bogotu. Pāvests nosodīja sociālo netaisnību, Dienvidamerikā, it sevišķi pret nabadzīgajiem zemkopjiem, kuŗi dzīvo nožēlojamos apstākļos.

★ Toronto čechu un slovaku vadība ceturtdien, 29. augustā, plkst. 7.30 vakarā rīko plašu demonstrāciju Kvīnsparkā, kuŗā aicināts runāt Ontario premjērs Dž. Robarts. Šī ir pirmā reize vairākos gados, kad abas tautības sadarbojas. Latviešu nacionālā apvienība Kanadā aicinājusi arī latviešus piedalīties šai demonstrācijā pret kopīgo ienaidnieku — padomju imperiālismu un tā mazo tautu paklaušanas metodēm.

AKTUĀLAIS KARIKATŪRĀ

★ Dr. Richards Poters, runādams Ontario progresīvi konservātīvo studentu apvienības sanāksmē Toronto, pieskārās nevēlamajai parādībai, ka studenti labos materiālos apstākļos izmanto valdības aizdevumus nevis studiju sekmēšanai, bet Eiropas ceļojumiem, jaunu auto u.c. iegādei. Viņš ieteica aizdevumu padomē iecelt arī studentu pārstāvjus, tā novēršot aizdevumu piešķiršanu materiāli nodrošinātām personām. Universitāšu ministrs Viljams Dēviss izteicies, ka studentu aizdevumu iegūšana pēdējos mēnešos ievērojami sašaurināta. Dr. Poters izpelnījās arī Ontario veselības ministra Dr. Daimonda neapmierinātību, norādīdams, ka ārsti pacientu interesēs spiesti krāpt, lai slimnīcās varētu paturēt arī chroniski slimus pacientus, kuŗi parasti ievietojami īpašās slimnīcās. Bet šādu īpašu iestāžu Ontario pārāk maz, lai spētu lielo chroniski slimo skaitu uzņemt un pienācīgi aprūpēt, un tā kā Ontario slimnīcu apdrošinājums uz tām neattiecas, nav arī pa kabatai caurmēra pilsonim.

★ Kanadas ārlietu ministrs M. Šārps savā pirmajā „debijā" — negaidītā konfrontācijā ar ļoti nopietnu situāciju pasaules politikā un pašu mājas preses laudīm, „izkrita cauri", izraisīdams plaša apmēra ne visai labdabīgas publiskas zobgalības. Saņēmis ziņu par padomju spēku invāziju Čechoslovakijā, Šārps izteica konvencionālu „vilšanos", piebilzdams, ka „mums" neesot jābaidās no bruņota konflikta izcelšanās un pasaules miera apdraudēšanas, jo čechi nepretojoties iebrukumam... Par šo ārlietu ministra kunga „godīgo atzīšanos" nākošajā dienā rakstīja visa Kanadas prese, pamācot, ka šādā gadījumā nepietiek ar 'vilšanos' un 'nožēlu', bet Kanadas reakcijas paušanai jāizvēlas pavisam citi vārdi, piemēram: sašutums, nosodīšana u.tml. Šārpa tālākā rīcība, iesniedzot AN stingru protestu, šķiet liecina, ka viņš padomu ievērojis un savu nepiedienīgi pārdiplomātisko nostāju pagadām atmetis, kaut arī „mēs" Kanadā esam droši. Vismaz pagaidām.

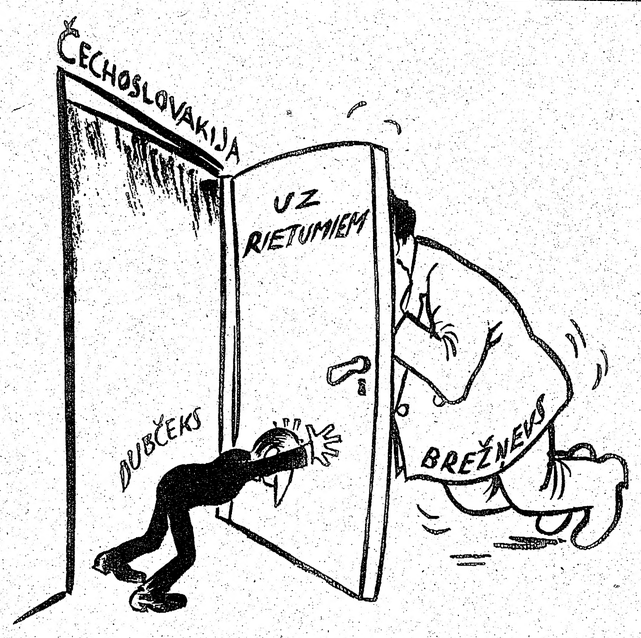

Mūsdienu Dāvida neveiksmīgā cīņa ar viltīgo un noziedzīgo Goliātu.

Ed. Keiša karikatūra

Vairāk nekā miljons gavilējošu kolumbiešu sveica pāvestu Paulu VI, kad tas ieradās Bogotā, lai piedalītos 39 eicharistiskajā kongresā. Pauls VI ir pirmais pāvests, kas apmeklē Dienvidameriku. 14.000 vīru lielajiem drošības spēkiem bija grūtības savaldīt sajūsmināto pūli, kas gandrīz uz rokām izcēla pāvestu no vaļējās automašīnas ceļā no lidlauku uz Bogotu. Pāvests nosodīja sociālo netaisnību, Dienvidamerikā, it sevišķi pret nabadzīgajiem zemkopjiem, kuŗi dzīvo nožēlojamos apstākļos.

★ Toronto čechu un slovaku vadība ceturtdien, 29. augustā, plkst. 7.30 vakarā rīko plašu demonstrāciju Kvīnsparkā, kuŗā aicināts runāt Ontario premjērs Dž. Robarts. Šī ir pirmā reize vairākos gados, kad abas tautības sadarbojas. Latviešu nacionālā apvienība Kanadā aicinājusi arī latviešus piedalīties šai demonstrācijā pret kopīgo ienaidnieku — padomju imperiālismu un tā mazo tautu paklaušanas metodēm.

cauri sarkanarmijas un rūpniecību strādnieku spalierim devās uz Kremli. Čechoslovaku informētās aprindas ir pārliecinātas, ka Svobodas diplomātiskās sarunas Maskavā būtu izpalikušas, ja Kremlim būtu sekmējies pirmajās 3 okupācijas dienās nodibināt Maskavai paklausīgu Čechoslovakijas valdību. Kaut prezidents Svoboda, aizbraucot uz Maskavu savai tautai radiorunā teica: „Ticiet man, es vēl šonakt būšu atpakaļ", ziņas no Maskavas tomēr vēstīja, ka sarunas ar Kremļa diktātoriem ieilgst. TA SS ziņoja, ka sarunas norit „vaļsirdīgā, biedriskā atmosfairā". Šī fraze liecina par pastāvošām domstarpībām, kaut Svobodu Maskavas lidlaukā apsveica ar trīs skūpstiem.

Starplaikā Prāgas reformistu raidītājs pēkšņi paziņoja, ka no apcietinājuma izbēdzis Dubčeka tuvais līdzstrādnieks Čisars, kas vada pagrīdes kustību. Viņš paziņojis, ka atrodas čechoslovaku patriotu un pašu komūnistu aizsardzībā. 23. augustā Ņujorkā ieradās brīvās Čechoslovakijas ārlietu ministrs Dr. Jiri Hajeks, lai sāktu sarunas ar Apvienoto nāciju drošības padomes locekļiem. Viņu pavada pastāvīgais Čehoslovakijas delegāts AN drošības padomē Jans Muziks. Dr. Hajeks Čechoslovakijas okupācijas laikā atradās atvaļinājumā Dienvidslavijā un izlidoja uz Ņujorku no Vīnes. Pretējā gadījumā arī viņu krievi būtu apcietinājuši tāpat kā pārējos Čechoslovakijas valstsvīrus.

Paredzams, ka Pad. savienība Apvienoto nāciju drošības padomē paziņos jaunas Čechoslovakijas valdības sastādīšanu, lai izdarītu spiedienu uz Muziku un izņemtu Čechoslovakijas jautājumu no Apvienoto nāciju redzes loka. 24 stundu laikā otru reizi pieprasot Pad. savienības okupācijas spēku izvākšanu no Čechoslovakijas, Muziks drošības padomē paskaidroja, ka okupācijas vara ar saviem pārstāvjiem nav tiesīga runāt čechoslovaku tautas vārdā, jo tā šos pārstāvjus nav ievēlējusi.

Ieilgstot ģen. Svobodas un Kremļa varasvīru sarunām Maskavā, Pad. savienības pārstāvim Apvienotajās nācijās Maļikam neizdevās sagaidīt jaunās čechu leļļu valdības sastādīšanu, kuŗa eventuāli sūtītu savus delegātus AN drošības padomē Muzika un Dr. Hajeka vietā. Tā Maļikam nepalika aiztaupīti Muzika asie uzbrukumi par Pad. savienības okupāciju Čechoslovakijā; viņam arī neizdevās aizkavēt nobalsošanu par 8 valstu iesniegto rezolūciju, kuŗa nosoda Varšavas pakta valstu iejaukšanos Čechoslovakijā un prasa okupācijas spēku tūlītēju izvākšanu. Pad. savienības un Ungārijas pārstāvji cīnījās stundām ilgi, lai atliktu nobalsošanu, cerot, ka ieceltā čechu marionešu valdība steigā nosūtīs uz Apvienotajām nācijām savu jauno pārstāvi. Tā pēc ilgām un asām debatēm, kuŗās Maļiks rupji atgādināja „imperiālistiem nebāzt degunu sociālistisko valstu lietās, lai šo degunu nepazaudētu", rezolūcija beidzot nāca nobalsošanā. Par to balsoja 10 valstis, 3 atturējās (Alžīrija, Indija un Pakistāna), bet pretī balsoja Pad. savienība un Ungārija. Kā jau bija paredzams, Pad. savienība pēc nobalsošanas atkal izteica savu veto, 105. reizi Apvienoto nāciju vēsturē.

Kanadas pārstāvis Džordžs Ignatjevs tūlīt iesniedza otru rezolūciju, uzaicinot AN ģenerālsekretāru Utantu panākt apcietināto čechoslovaku reformistu atbrīvošanu. Maļiks savukārt tūlīt pārgāja uzbrukumā Ignatjevam, apzīmējot viņu par angloamerikāņu imperiālistu varas reprezentētāju, kas mēģina iesaistīt Utantu „netīrā veikalā". Maļiks paziņoja, ka arī šai rezolūcijai Pad. savienība „uzliks" savu veto tāpat kā iepriekšējai.

Visai pretrunīgas ziņas nedēļas nogalē pienāca no Maskavas, vēstījot, ka Kremlis izrādījis gatavību pielaist Dubčeku atkal par Čechoslovakijas komūnistu partijas vadītāju. Dubčeks un ministru prezidents Černiks, kuŗus abus apcietināja padomju okupācijas spēki, piedalījušies apspriedē Kremlī ar Antoniju Novotniju. Čechoslovakijas sūtniecība Londonā apstiprinājusi, ka Dubčeks atrodas ceļā no Maskavas uz Prāgu. Šādu ziņu sniedzis sūtniecības preses atašejs M. Glosars. Šīs ir pirmās, kaut vēl nedrošās ziņas, kuŗas saņemtas par Dubčeku pēc viņa aizvešanas.